

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2994, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7565,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SCLOVENEK

Funt in dolar proti „zlatemu bloku“

Mar je res pred nami dan, ki naj nam pri-
nese konec povojne pravde: inflacija ali de-
flacija, dirigirana, nestalna ali ustaljena zlata
valuta? Iz Newyorka poročajo, da stoji svet
pred važnimi valutarnimi izpremembami in da
bodo države z zlato valuto v nekaj dneh po-
stavljene pred »dalekosežno« odločitev. In ta
odločitev naj bi ne bila nič manj kakor sklep,
da tudi one po angleškem, ameriškem in ja-
ponekem zgledu opustijo zlato valuto.

Nikakega dvoma ni, da je sedanji trenu-
tek, ko se guverner Angleške banke Montagu
Norman pogaja v Newyorku s predstavniki
zveznih rezervnih bank ter z gosp. Faserjem,
predsednikom Banke za mednarodna izplačila,
čaka na odločilno avdienco pri Rooseveltu.
Prav tako napet, ako ne še bolj, kakor tedaj,
ko so na londonski konferenci pričakovali iz
Washingtona odgovor, ali je Amerika priprav-
ljena zopet stabilizirati dolar na zlati podlagi.
Roosevelt je takrat odgovoril v veliko raz-
očaranje vsega sveta negativno. Za časa vo-
lne agitacije je Roosevelt imel lepe govore,
kako more svet rešiti iz sedanje gospodarske
etiske edino mednarodna vzajemnost, ki se
more uveljaviti tudi na gospodarskem pod-
ročju; toda ko je prišel na vlado, je spričo
industrijske krize v Ameriki pozabil na ves
ostali svet in seveda tudi na svoje govore.
Razvrednotenje dolarja mu je postalo sred-
stvo, ki naj poživljuje ameriško gospodarstvo in
temu zdravi problematične vrednosti se ni
hotel odpovedati v trenutku, ko je od njega
zahteval to žrtve ves svet, zastopan v Londonu.

Prav na londonski konferenci se je rodilo
spoznanje, da ni mogoče ugotoviti in zboljšati
mednarodne trgovine, preden se ne uredi valu-
tarno vprašanje. V mednarodno gospodarstvo
se normalne razmere ne morejo povrniti, dok-
ler se zopet svet ne sporazume glede mere,
s katero naj meri prodano in kupljeno blago,
to je glede denarja. Nikakega dvoma ni, da
je ta mera tam boljša, čim stalnejša je in v
Londonu so si bili vsi edini v tem, da je zlata
valuta najboljša blagovna mera. Toda Roose-
velt je imel že vezane roke, ker je že pričel
izvajati svoj obnovitveni načrt in ker je ta
nujno vezan na razvrednotenje dolarja. Ame-
ričani so dejali, da so tudi oni mnenja, da bo
treba prej ali slej stabilizirati vse valute, torej
tudi dolar, toda zanje ni še nastopil ugoden
čas za to. Roosevelt si je hotel ohraniti svo-
bodno roko, da zopet požene tiskarske stroje
in izvede novo inflacijo v primeru, ko bi po
prvih ozivljajočih utripih, ki jih je prineslo
prvo razvrednotenje dolarja, nastal v indu-
striji zastoj.

Današnji trenutek je gotovo še bolj kriti-
čen kakor tisti, ko je londonska konferenca
čakala na omenjeni odgovor iz Amerike. Da-
nes namreč ne gre več samo za vprašanje,
kakšno pot naj končno ubere Amerika, ali naj
krene za državami z zlato valuto ali pa naj
hodi po že ubrani poti inflacije dalje, temveč
tudi za neznanko, za katero pot naj se odloči
Anglija z vsem sterlingskim blokom. Na lon-
donski konferenci se Anglija ni hotela končno-
veljavno izraziti, vendar je kazala pripravljenost,
da bi stabilizirala funt, ako bi na konfe-
renci dosegli analogne sporazume za vse va-
lute. Tudi denarna politika Angleške banke in
zakladnega ministra je šla po londonski konfe-
renci v tej smeri: Anglija je namreč ves ta
čas nakupovala zlato in s tem pokazala, da se
pripravlja polagoma na stabilizacijo. Potova-
nje guvernerja Angleške banke v Ameriko je
gotovo v smernicah angleške politike, kakor
jih kaže nakupovanje zlata. Jasno je, da ne
more Anglija voditi deflacijske politike in pri-
pravljati stabilizacije funta, ako gre v istem
času Amerika obratno pot in ako visi nad
angleško industrijo razvrednotenje dolarja in
s tem okrepitev konkurenčne moči angleške
industrije kakor Damoklejev meč.

Tu nastaja vprašanje, kaj namerava Anglija
ukreniti v primeru, da bi Roosevelt zavrnil njen
predlog za stabilizacijo. Spričo novega toka,
v katerem plava Rooseveltov obnovitveni načrt, je
upanje, da bi se predsednik Združenih držav od-
ločil za takojšnjo stabilizacijo, silno majhno. Kaj
naj potem ukrene Anglija v primeru Roosevelt-
ovega negativnega odgovora? Po napadnih neka-
terih angleških listov proti Franciji čes, da ona
s svojo denarno politiko potiska funt in dolar
navzdol, ni danes nikakega dvoma več, da bi kre-
nila Anglija v imenovanem primeru za Ameriko!
Nekateri celo domnevajo, da nima Montagu Nor-
man v žepu stabilizacijskega načrta, pač pa da
mu gre v prvi vrsti za to, da doseže z Ameriko
kakršenkoli sporazum, to je, tudi sporazum za
skupno razvrednotenje funta in dolarja, ki mu
naj bi sledila stabilizacija na mnogo nižji stopnji;
sporazumno naj bi se osnoval celo skupen sklad,
s katerim bi potem držali obe valuti na dogovor-
jeni višini.

Anglija in Amerika torej nameravata posta-
riti ostali svet, to je predvsem države z zlato
valuto, ki jih vodi Francija, pred dovršeno dej-
stvo. Kaj bodo storile države, ki so po neuspehu
na londonski konferenci, ustanovile v Parizu zlati
blok v primeru, da se Anglija in Amerika končno
odrečeta zlati valuti? Ali bo zlati blok lahko
vzdržal naval Cityja in Wall Streeta in vseh
držav, ki so raje za »sprožen« denar, kakor za
zlato valuto? Odgovor na to vprašanje je seveda
težak.

Težko je preценiti gospodarsko silo zlatega
bloka, čeprav bi lahko na pr. navedli, s kakšno
možnostjo zlata razpolagajo države, organizirane
v tem bloku. V začetku julija so znašale zlato za-
loge Francije 3.175.997.000 zlatih dolarjev, zaloge
Švice 395.942.000, Belgije 371.413.000, Holandije
336.412.000, Italije 333.355.000, Poljske 52.987.000
in Češkoslovaške 50.586.000, da ne omenjamo dru-
gih manjših držav. Skupno znašajo zlato zaloge
naštetih držav 4.717 milijonov zlatih dolarjev.
Nasproti temu zlatemu bloku stoji Zedinjene
države z 4.315 milijonov zlatih dolarjev in Angli-
ja z vsem sterlingskim blokom; zlato rezervno
Anglije in sterlingskega bloka cenijo na 906 milijonov
dolarjev. Rezerva »zlatega bloka« se zdi nekate-

De profundis Socialist Marquet polaga evropskega marksizma marksizem v grob

S kongresa II. internacionale

Pariz, 28. avgusta.

Najnovejša senzacija v francoski javnosti, ki se
je temeljito naveličala avstrijskega problema in
raznih Mussolinijevih akcij, ki jih izvestno časo-
pisje napiljuje v groteskne dimenzije, je govor so-
cialističnega poslanca Adrijana Marqueta, žu-
pana mesta Bordeaux, ki ga je imel 25. avgusta na
seji kongresa II. internacionale. Ni pa toliko sen-
zacionalen njegov govor, ki Francozov ni presene-
til, ker je ta marksistični poslanec svoj novi na-
cionalno-marksistični program izpovedal že julija
meseca na kongresu francoske socialistične stranke
v Parizu, kolikor je senzacionalno dejstvo, da so
njegov govor sprejeli delegati II. internacionale,
torej predstavitelji marksizma vse Evrope — z
navdušenjem. To se pravi, zelo toplo je Marquetu
aplavdirala velika večina, dočim se je razburil radi
govora prav za prav samo Leon Blum, načelnik
francoske socialistične stranke, ki v svoji ostare-
losti še vedno noče slišati o reviziji pravovernega
marksizma, ampak zagovarja sporazum med II. in
III. internacionalo.

Kriza marksizma se spreminja v razpadanje

Ta zanimiva epizoda na kongresu II. interna-
cionalne se sedaj obirno razpravlja v francoskem
časopisu. Šele sedaj se izve Marquetov govor v
celoti in se berejo o njem nadvse zanimivi kome-
ntariji. Marquet je v tem govoru najprej poudaril,
da se nahajamo v dobi, ko stara kultura liberaliz-
ma in materializma zahaja in ko se svita zarja nove
civilizacije. Ortodokсни marksizem — je dejal Mar-
quet — se nahaja v krizi že dobrih 20 let, to je že
neposredno pred začetkom velike vojne, danes pa
se že ne more več govoriti o krizi Marksovega so-
cializma, ampak o njegovem razpadanju. To pa ne
pomeni smrti socializma sploh — meni Marquet —
ampak predstavlja samo moment, v katerem se
mora marksizem temeljno preusmeriti po smerni-
kah nove dobe človeštva. Če pa bo marksizem ta
momeit zamudil, potem je seveda kot pokret pre-
nehal eksistirati.

„II. internacionala ne pomeni ničesar več!“

Marquet je govoril tretji dan zasedanja in nje-
gov govor je bil prvi, ki je razgibal kongresiste, ki
so se predidajo dva dneva ob govorih Adlerja, Blu-
ma, Vanderveldeja in drugih korifejev sodobnega so-
cializma temeljito dolgočasili, tako da je imel prav
tisti francoski list, ki je rekel, da napravlja kongres
II. internacionale vtis, da se poje evropskemu so-
cializmu slovesen Requiem. Tako je dejal Marquet
dobesedno: »Že 15 let marksizem ne napreduje več.
V štirih državah, v Rusiji, Italiji, Angliji in Nem-
čiji, ki živijo v popolnoma različnih političnih, go-
spodarskih in zgodovinskih okoliščinah, je sociali-
zem doživel polom. Ali ne nosimo mi socialisti sa-
mi del odgovornosti za ta bankerot? Kateri so raz-
logi, da II. internacionala ne pomeni ničesar več v
glavnih kulturnih centrih Evrope? Vzrok je v protis-
lovju, ki ga vsebuje sebi marksizem sam, ki bulji
z očmi v megleno bodočnost, katero mu slika
Marksova teorija, medtem ko se okrog njega raz-
vijajo realni dogodki, ki nas popolnoma preseneti-
tajo, tako da smo nesposobni jih obvladati in se sami
postaviti na čelo revolucije, ki se vrši brez nas in
proti nam.« In obrnjen proti Leonu Blumu je vzklik-
nil govornik: »Vi obetate, da boste kapitalizem
zatrl, toda kje je tisti realni sistem, s katerim ga
boste nadomestili? Obetate, da se boste z vsemi
močmi borili proti idejam, ki se porajajo na vseh
koncih in krajih proti vaši volji, in da boste zatrli
vojno. Toda kaj boste storili, če bo ideja in volja
III. carstva zmaga in če bo fašizem uspešno, da bo
namesto upravičene ideje naroda postavil barbar-
sko idejo pasme, ki grozi vreči Evropo v dolgo
dobo nemirov in vojn? Saj si vendar ne morete do-
miljati, da se boste proti taki realni možnosti, ki
dan na dan bolj raste v istinitost, borili z Markso-
vimi dogmami in teorijami!«

„Jezik, ki ga govori marksizem, je ljudstvu tuj!“

»Res je,« je nadaljeval Marquet, »da je bur-
žuazni liberalizem nezmožen, da reši vprašanja, ki
so se pojavila v današnji družbi in da se kapitali-
stični stroj ustavlja. Toda z dosedanjim marksistič-
no

teorijo te krize ni mogoče rešiti. Jaz sem na kon-
gresu v Parizu govoril o redu in avtoriteti. V mo-
mentu, ko je ves svet desorientiran, ko se moralna
kriza razširja na vsa polja življenja in se kapitali-
stični stroj poraja vedno večji konflikt med egoistič-
nimi interesi in med interesom splošnosti, v takem
momentu je resnični in pravi revolucionar tisti, ki
apelira na princip reda kot protitež proti gospo-
darski anarhiji in ki se sklicuje na avtoriteto, ka-
tera se mora postaviti nasproti naraščajoči amo-
ralnosti v vseh panogah življenja. In verujte mi, da
samo tak človek, ki apelira na moralna faktorje,
odgovarja potrebam in težnjam proletariata, in sa-
mo tak človek ustreza mentaliteti srednjih stanov
in kmetijskega razreda. Jezik pa, ki ga govori orto-
doksni marksizem, je danes ljudstvu postal popol-
noma tuj.«

Namesto internacionalizma - nacionalizem

Marquet je končal svoj govor z analizo pojma
narodnosti in je dejal: »Marksistični internacionali-
zmi moramo zamenjati z načelom narodnosti in
moramo sprejeti vse posledice, ki iz tega izhajajo.
Le kdor svoje delo naslanja na narod, bo lahko
socializem, ki je v svojem jedru pravila ideja, ki
vrednoti splošnost višje nego posameznika, prive-
del do zmage in bo obenem obvaroval nacionali-
zem, da se ne izrodi v teorijo in praksu človeških
pasem, ki se med seboj iztrebljajo. Socializem je
danes brez politične moči, toda predstavlja še ved-
no močan moralen faktor. Ako se bo znal prilag-
oditi novim življenjskim tokovom in realnemu
razvoju, bo lahko zopet osvojil izgubljene postojan-
ke in bo človeštvo prinesel novo razodetje.«

Kakor smo že rekli, je velika večina delegatov
Marquetov govor sprejela s toplim odobravanjem.
Celo Vandervelde, voditelj belgijskih marksistov,
ki je doslej veljal za velikega marksističnega orto-
doksa, je govorniku toplo čestital. Pa tudi na
tisto peščico, ki je molčala, so Marquetove misli
napravile zelo globok vtis. Isti francoski list, ki je
govoril o kongresu II. internacionale kot o pogrebu,
pravi, da je bil Marquetov govor De profundis mark-
sizma, ki vsaj v svoji stari obliki leži na mrtva-
škem odru.

Obroč okrog Nemčije

Vojaška zveza med Francijo in Rusijo

London, 29. avg. c. »Daily Herald« poroča, da
je Franciji uspelo, da za celo vrsto let odtrga
sovjetsko Rusijo od Nemčije, ki ji je do sedaj
služila kot opora v političnem in gospodarskem
oziru. Francija je pridobila sovjetsko Rusijo tudi
v vojaškem pogledu. Zbliževanje med obema drža-
vama se je v zadnjem času vršilo po strateških
predpisih. Pred nekaj dnevi je predstavnik sovj.
vlade v Parizu sklenil pogodbo s tvrdko Renault
za dobavo tankov in artiljerijskih karoserij. Sedaj
potujejo v Moskvo francoski strokovnjaki, ki bodo
v Moskvi delovali kot vojaški eksperti in sveto-
valci namesto Nemcev, ki so doslej zavzemali te
položaje pri moskovski vladi. Tudi prihodnji polet
francoskega letalskega ministra Pierre Cota, jasno
potrjuje te vesti. Velika diplomatska borba Fran-
cije se je s tem končala, zaključuje list, in Nemčija

je danes kakor na predvečer svetovne vojne, zo-
pet obkrožena s sovražniki in popolnoma izolirana.

Italijansko-ruska pogodba Gospodarski napadalec

Belgrad, 29. avgusta. m. Iz merodajnih itali-
janskih krogov poročajo, da je podpis italijansko-
ruske pogodbe pred duri. Pogodba je imela 7
členov in poseben uvod, kjer dobiva ta doku-
ment bilateralni ali dvostranski značaj. Vest, ki
se je nekaj časa razširjala, da hoče ta pogod-
beni stranki vključiti gotovo pogodbo tudi z Bol-
garijo, ni točna, ker je kralj Boris, ki se nahaja
v Rimu, izrecno poudaril, da hoče Bolgarija, kakor
dosedaj, tudi v bodoče ostati nevezana. Značilno
za to pogodbo je dejstvo, da ne vsebuje defini-
cije političnega napadalca, pač pa, da posveča vso
pozornost gospodarskemu napadalcu. Za gospodar-
skega napadalca smatra ob pogodbeni stranki
ono državo, ki proglasi: 1. gospodarski bojkot; 2.
gospodar. blokado; 3. neupravičena carinska bre-
mena, in 4. zaplenbo trgovskega brodoma. Kakor
vidimo, vsa bojna sredstva, ki jih je nedavno An-
glija o priliki procesa proti njenim inženjerjem v
Moskvi, uporabila proti sovjetski vladi, ne spadajo
pod definicijo gospodarskega napadalca.

Prisrčna zveza s Poljaki

Pariz, 29. avgusta. (a). Današnji »Temps« pri-
naša uvodnik o zunanji politiki Sovjetske Rusije in
pravi: Komunistični režim je naletel na težkočo, ki
so se pokazale nepremagljive. Vlada je morala pri-
stati na koncesije kmetom. Sovjetski Rusiji sta po-
trebna predvsem mir in varnost, v drugi vrsti pa
finančna in gospodarska pomoč. Zato so Sovjeti za-
čeli voditi politiko nenapadalnih paktov, ki so jih
predlagali in sklenili z baltskimi državami, Poljsko,
Francijo in Italijo. Razmerje med Poljsko in Sov-
jetsko Rusijo je postalo tako dobro, da nekateri že
kar napovedujejo prisrčno zvezo med Varšavo in
Moskvo. Za to gre pa velika zasluga nemški nazi-
stični vladi, katere napake so pospešile evolucijo
sovjetske zunanje politike.

Dunajska vremenska napoved. Nobenhi bi-
stvenih sprememb.

'Romuni iščejo tržišča

Pariz, 29. avg. c. Nameravane trgovinske raz-
govore med Rimom in Bukarešto pričakujejo v tu-
kajšnjih trgovskih krogih z največjim zanimanjem,
ker je od njih odvisen nadaljni razvoj italijanskega
vpliva v jugovzhodni Evropi. V tukajšnjih krogih
se domneva, da bo Romunija, ko je prišlo do spora-
zuma med Italijo, Avstrijo in Madjarsko, mogla še
nadalje okrepiti svoj položaj kot dobavitelja žita.
Na drugi strani pa finančne težkoče silijo Romu-
nijo, da si tudi ona na vsak način zagotovi Italijo
kot kupca. Tukaj se smatra, da bo Italija izkori-
stila ta položaj, da bi od Romunije dobila politične
koncesije, ki se nanašajo na reorganizacijo Podo-
navja. Pričuje se, da se bo romunski zunanji mi-
nister Titulescu že te dni odpeljal v Rim, da bo
zastopal interese svoje države.

Plebiscita v Posaariju ne bo

London, 29. avg. c. »Daily Express« je objavil
danes članek, ki je povzročil pravo senzacijo, ker
se v njem trdi, da je Zveza narodov vzela na zna-
nje sklep plebiscita v saanskem področju za pri-
ključitev k Nemčiji. Zveza narodov bo ta sklep od-
bila z obrazložitvijo, da se Nemčija ponovno obo-
rožuje in da ne spoštuje določb pakta Zveze nar-
odov in tudi ne mirovnih paktov. Zveza narodov
bo skušala napraviti iz saanskega področja avto-
nomno vmesno državo.

Cel vlak utonil

Amarillo (Texas), 29. avgusta. (a). Na mostu
blizu Tucumcarija v Novem Mexicu je skočil s tira
luksuzni vlak. Lokomotiva in 7 vagonov se je pre-
vrnilo v globel, ki jo je zadnje deževje napolnilo
z vodo. Boje se, da so vsi potniki in vse osebje
vlakla utonili.

Pol milijona zločincev

Washington, 29. avg. c. Realno in strašno sliko
o banditih v Združenih državah je podal državni
tajnik za vojsko Dern, ki je naglasil, da v Zdru-
ženih državah živi nad 500.000 oseb od zločincev.
To je pravo breme, ki leži na plečih ameriške drž-
ave. Dern poziva vse narode, da pomagajo vladi
v borbi proti rokovanstvu.

Vojna v južni Ameriki

New York, 29. avg. c. Borbe v področju Gran-
chaca se nadaljujejo. List »Critica«, ki izhaja iz
Buenos Airesu, trdi, da so borbe, ki se vodijo v
Granchacu povzročile v vseh mestih Bolivije skrb
in vznemirjenje, ker poveljstvo bolivijskih čet ne
daje točnih poročil o poteku bojev. Nerazpoloženje
proti predsedniku bolivijske republike je vsak
dan večje in ne izključuje možnosti, da bo v krat-
kem izbruhnila revolucija.

Cez rokavski zaliv

London, 29. avg. (a) Danes je Angležinja miss
Sonny Lowry preplavala Rokavski zaliv v 15 urah
in 45 minutah.

Davi so v bližini Dovra začeli plavati čez Ro-
kavski preliv trije tekmovalci za zlati pokal, ki ga
je razpisalo mesto Dover za tistega moškega ali
ženskega, ki bo letos v najkrajšem času preplaval
preliv. Ti trije tekmovalci so miss Mercedes Gleit-
ze in E. H. Temme, ki sta oba že poprej prepla-
vala Rokavski preliv, in ameriški plavalec brez nog
Charles Zibelman

LJUBLJANSKI VELESEJEM

„Ljubljana v jeseni“
2.-11. septembra 1933

Kulturna in gospodarska razstava
Razstavišče obsega 40.000 m²

Jugoslov. veterinarska razstava / Razstave
»Slovenske cerkve«, Misijonsko-etnoistična in
Umetnostna slov. Madon / Razstave vina,
sira in mleka, medu, zelenjave, sadja in
semen / Vrtnarska razstava dalij / Razstavi
govoda montažne pasme 2. in 3. IX., in
koz ter ovac 5.-11. IX. / Gospodinjina raz-
stava / Etnološka razstava Timoške pokra-
jine / Industrija, obrt (špec. pohištvo) / Kon-
kurenca jugoslov. harmonikarjev 8. IX. / Za-
bavišče — Variété

Polovična vozna na železnicah / Popust na
parobrodih / Legitimacije se dobe pri bile-
tarnah Putnika, vseh večjih denarnih zavo-
dih, župnih in občinskih uradih

rim finančnikom dovolj velika, da lahko z njo
zlate države zagotovijo stalnost svojih valut. Edi-
no glede Švice in Holandije si finančni svet še
ni na jasnem, ali bodo vztrajale pri zlati valuti.
V teh državah se je pojavila močna struja, ki za-
hleva inflacijo. Toda struje v nasprotni smeri, ki
zahtevajo, da se kljub trenutni škodi, ki jo imajo
te države radi visoke valute, (zmanjšanje tuje pro-
meta in izvoza) ohrani zlata valuta, niso nič šibkej-
še. Iz Amerike prihajajo tudi pesimistični glasovi
glede Rooseveltovega obnovitvenega načrta in če
bi njegov načrt, ki sloni na inflaciji, končno pro-
padel, bo gotovo navdušenje za inflacijo poleglo
tudi pri Rooseveltovih zagovornikih v Ameriki in
drugod po svetu.

Morda bo prav Amerika pokazala, da se go-
spodarke krize ne dajo rešiti z zgolj mehanični-

mi sredstvi, kakor je inflacija in da je ureditev
notranjih, še posebno pa mednarodnih gospodar-
skih odnosov brez stabilizacije valut nemogoča.
Dejansko tudi zagovorniki inflacije priznavajo,
da je inflacija samo prehodno zdravilo in da se
po posledji treba vendar vrniti k ustaljeni valuti.
Upravičeno je torej vprašanje, ali bi ne bilo bo-
lje, da je zlata valuta v državah, kjer jo še imajo,
ohrani in se tako tem prihrani nevarni ekspe-
rimet.

Odločitev v Hydeparku je v resnici daleko-
sežna in utedne biti tudi silnega političnega po-
mena, ker lahko dovede do gospodarskega in po-
političnega sodelovanja obeh anglosaških držav,
ki sta se še nedavno med seboj pobijali. Čeprav
bi takšen sporazum naumenoma ne bil naperjen
proti tretjim, proti sprti Evropi, bi dejansko le bil

Oboroževanje Avstrije

Vsakih šest mesecev hoče izvežbati 10.000 mož

Dunaj, 29. avg. (a) Vsi avstrijski listi z zadoščenjem pozdravljajo napoved ustanovitve avstrijske milice s pristankom veselih podpisnic saint germainse mirovne pogodbe. Listi navajajo, da ta pogodba Avstriji dovoljuje armado 30.000 mož, do čim šteje sedanja avstrijska vojska samo 20.000 mož. Obenem razglasa, da bo pomenil novi sistem prvi korak k uvedbi obveznega vojaškega roka, po katerem bo Avstrija imela vojsko 20.000 mož in bo vsakih šest mesecev vpoklicala 8 do 10 tisoč mož, ki se bodo morali šest mesecev vežbati v orožju; razen tega bo pa imela še posebne oddelke, kjer bo rok lahko trajal leto dni. Ta sistem ne bo, kakor poudarjajo listi, koristen samo z vojaškega vidika, temveč bo pomagati tudi pobijati brezposelnost, ker bo mnogo dozdaj nezaposlenih ljudi lahko služilo vojske.

London, 29. avg. c. Vest, da je avstrijski vladi uspelo dobiti dovoljenje veseli za zvišanje vojaške sile, je povzročila v tukajšnjem tisku razne komentarje, češ, da je to začetek revizije mirovni pogodbi in nevaren precedent za nemške zahteve, ki hoče prav isto. Hoče namreč zvišati število vojaštv in uvesti obvezno vojaško službo.

Innsbruck, 29. avg. b. Orožništvo iz Rattenburga javlja, da so bivšega orožnika, sedaj uslužbenega pri pomožni policiji, Franca Haasa, prišli na bavarski meji nemški narodni socialisti ter ga odpeljali čez mejo.

Innsbruck, 29. avg. c. Tukajšnja vojaška posadka je bila pomnožena za bataljon pešcev. Pomnožile se bodo tudi heintzehoofske čete v službi pomožne policije. Ta pomožna služba se bo vršila samo za zavarovanje meje proti Nemčiji.

Salzburg, 29. avg. b. V vseh okoliških vaseh je orožništvo izvršilo hišne preiskave pri 25 bivših

članov narodnosocialistične stranke ter zaplenilo mnogo orožja in municije.

Salzburg, 29. avg. b. Dva narodna socialisti, ki sta hotela prekorati avstrijsko-nemško mejo, je orožništvo prijelo. Obsojena sta bila na štiri tedne zaporu.

Rintelen poslanik v Rimu

Dunaj, 29. avg. c. Politična korespondenca poroča, da bo dosedanji avstrijski poslanik v Rimu dr. Lothar Egger-Möhlwald imenovan za poslanika v Parizu. Na svojem dosedanjem položaju je bil deset let. Stajarski deželni glavar prof. Anton Rintelen bo imenovan na njegovo mesto v Rimu. Dr. Dollfuss je o tej spremembi že govoril z Mussolinijem na sestanku v Riccioneu. Avstrijska vlada je v Rimu in Parizu zaprosila za agrement za nova poslanika. Ni dvoma, da bosta francoska in italijanska vlada dali svoj pristanek že prihodnje dni. Dollfuss je po svojem povratku iz Riccionea govoril v Salzburgu s štajerskim deželnim glavarjem prof. Rintelenom, ki je z veseljem sprejel ponudbo, da zasede mesto poslanika v Rimu.

Avstrija zvišala carine na žito

Belgrad, 29. avg. (a). Zavod za pospeševanje zunanje trgovine razglasa: Avstrijska vlada je 25. avgusta t. l. zvišala carinski dodatek na pšenico, soržico in rž s 6 zlatih kron na 10 zlatih kron za 100 kg. Ta carinski dodatek bo veljal nedolgo časa. Tako znaša zdaj uvozna carina na pšenico v Avstrijo 2 zlati kroni (prave uvozne carine) plus 10 zlatih kron (carinskega dodatka), to je skupaj 12 zlatih kron za 100 kg.

Trust francoskih letalskih družb

Pariz, 29. avgusta. (a) Letalski minister Pierre Cot bo 4. septembra t. l. otvoril v Bourgetu redni promet nove francoske letalske družbe »Compagnie d'Air de France«, ki je nastala s fuzijo vseh dosedanjih francoskih letalskih družb.

Funt in dolar

New York, 29. avg. b. Na sestanku med Rooseveltom in guvernerjem Angleške banke Montagu Normanom v Hydeparku so govorili o možnosti za začasno stabilizacijo dolarja in funta, ki pa je za enkrat izključena, ker Roosevelt še vedno zastopa stališče, da se o stabilizaciji lahko govori šele takrat, ko se bodo pričele stabilizirati vse važnejše valute, to se pravi, kadar bodo dani vsi potrebni pogoji, to je ne pred enim letom. Predvsem pa je potrebno, da se uravnotežijo proračuni posameznih držav.

Takse na vozila

Belgrad, 29. avg. (a). Glede na vprašanje, ali mora lastnik prevoznega sredstva plačati celo letno takso iz takse št. 100 takse tarife za svoje prevozne sredstvo tudi tedaj, kadar se ga poslužuje meseca januarja in februarja, pa še konec januarja in februarja zaprosi pristojno oblast za plombiranje in oprostitve letne takse za dotično leto, je davčni oddelek finanč. ministrstva na podlagi čl. 43 taksnega zakona, izdal pojasnilo, po katerem si država po zakonu pridobi pravico do te takse, kakor hitro se z vozilom, ki je podvrženo tej taksi, vrši promet v dotičnem letu, pa čeprav samo en dan. Vsak lastnik vozila, ki hoče vzeti svoje prevozne sredstvo iz prometa in se na podlagi točke 3, pripombe 5 k tarifi št. 100 taksnega zakona hoče oprostiti plačila letne takse za nastopajoče leto, se opozarja, da mora vozilo plombirati najkasneje do 1. januarja dotičnega leta, ker mora po tem roku plačati celoletno takso.

Drobne vesti

Pri državni tekstilni šoli v Kranju se razpisuje mesto banovinskega laboranta-dnevničarja. Najmanjša šolska izobrazba 4 razredi srednje šole ali dovršena trgovsko-nadaljevalna šola. Prošnja naj se vloži pri kraljevski banki upravi, oddelek I. v Ljubljani, najkasneje do 30. sept. 1935.

Zagreb, 29. avg. b. Dne 2. sept. bo v Zagrebu kongres Zveze lastnikov kino-podjetij v Jugoslaviji. Na dnevnem redu bo vprašanje kinematograf, javnega predvajanja filmov in prometa s filmi.

Dajte obrtnikom dela!

Neki sodar nam piše k članku pod zgorajim naslovom:

Temu članku bi, g. urednik, še dodal, da gre med vsemi obrtniki, najslabše sodarski obrti. Lansko leto, ko je bila naša letina, je bilo dela približno za dva meseca, ves ostali čas skoraj nič. Letos pa, ko bo malo sadja, pa tudi v vinogradih slabo kaže, ne bo dela nič, kajti vsak vinogradnik pravi, da bo za letošni in dolgi posode. Celo premožnejši sloji, ki so svoje vino dobro prodali, pravijo, da ne morejo dati svojih sodov popravljati, češ, saj jih letos ne bomo dobili.

Drugi vzrok naše propasti pa je šušmarstvo, ki se je v tej stroki razpaslo na debelo. Preručnana je, da pride na vsakega obrtnika v tej stroki 10 šušmarjev, ki ne plačajo davka. Med tem smo mi, ki nimamo dela, vedno v nevarnosti, da nam davčni izbirjenci zarubijo celo orodje.

Med šušmarji so pa najbolj nevarni premožnejši sloji, kakor vinske trgovine, ki izdelujejo s pomočjo svojih pomočnikov nove sode, ki jih potem razpečavajo; prav tako izvršujejo tudi razna popravila za svoje stranke. Nadalje si razni lesni trgovci, ki se pečajo z izdelavo sodarskega lesa, najamejo pomočnike (seveda za nizko plačo), ki jim napravijo posodo. To trgovci lahko veliko ceneje prodajo kakor obrtnik, ker ne plačujejo obrtnega davka. Veliko je že bilo ovadb, veliko govoric o tem, ampak oblasti se še do sedaj niso zagnile, ali vsaj prav malo. Kako zmoro obrtniki, ki imajo mesečno od 200—300 Din dohodkov plačevati velike davke in najemnine? Zatorej ne čuda, da večina obrtnikov dolguje ogromne vase na davku, kakor tudi na najemninah. Želimo, da bi oblasti bolj strogo postopale proti šušmarstvu ter da bi se tudi novi obrtni zakon spremenil v prid obrtnikov, kakor je bilo že govorjeno na obrtniškem kongresu v Mariboru. Potem bomo zmogli dati državi, kar ji gre, našim državljanom pa ne bo treba trpeti pomanjkanja.

Pevski tečaji na Koroškem

Znana je že nameravala naša Pevska zveza priskočiti na pomoč našim pevskim zborom na Koroškem, a so jo razne razmere vedno zavirale. Letos pa ni še dvakrat globoko dahnila po neizmerih pripravah za oba velika jubileja koncerta, že je poslala svojega pevovodjo prof. M. Bajuka, da je s pomočjo Slov. kršč. soc. zveze v Celovcu aranžiral in vodil tri pevske tečaje za pevovodje. Prvi se je vršil v dvorani bruskega pev. zbora »Pri Prangerju« v Zmolecu dne 16. in 17. avg. Udeležilo se ga je 12 pevovodij iz Ziljske doline. Tečaj se je začel 16. avg. točno ob 9 in končal 17. avg. ob 5 pop. Ves čas so vztrajali vsi udeleženci pri predavanjih in pri praktičnih vajah, ki so izpolnile čas tako, da so delali udeleženci prvi dan 8, drugi dan pa 7 ur. Za uvod je tisk Kršč. soc. zveze Zwitter v lepem, živem predavanju opozarjal udeležence na lepe sege in navade naših prednikov, poudarjal njihovo vekovito vrednost in njihov pomen in jih vnel v ljubezni do rojstne zemlje in do vsega neizmernega narodnega prosvetnega blaga, ki smo ga prejeli od svojih prednikov. Zvezin pevovodja je imel več teoretično praktičnih referatov, ki so se nanašali na razne panoge pevske umetnosti.

Če so referati imeli nekako teoretično-informativni pomen, so ilustrirale pa pevske vaje v bistvu praktično plat tečaja. Udeleženci so se namreč stinili v moški zbor, vsi glasovi so bili primeren zastopani, in so pod vodstvom voditelja tečaja nastudirali kakšnih 12 pesmi. Pri tem je prišlo na vrsto zelo veliko teoretičnih vprašanj, ki so jih nazorno prevajali v prakso. Izkazalo se je, da so udeleženci zlasti od pevskih vaj imeli dosti koristi in je vseh vidno rastle od pesmi do pesmi, od vaje do vaje. Prvi dan se je v večernih urah vršil v isti gostilni prijateljski sestanek udeležencev, h kateremu je prišel polnoštevilno znani bruski moški zbor in ves večer prav lepo prepeval koroške narodne pesmi.

Udeleženci (pevovodje) so se med tečajem dobro spoznali in zblížili v tovariški vzajemnosti in slednji pred razhodom sklenili, da se prihodnje leto zopet zbere k podobnemu tečaju.

Razjarjena množica do smrti linčala 3 cigane

Varvarin, 28. avgusta.

V tihem in mirnem Varvarinu se je včeraj odigral pretresljiv prizor, ki je zahteval tri žrtve: dve ciganki in mladega cigana. Kakor vsako leto na Veliki Smaren, so tudi letos imeli v Varvarinu velik sejem in se je ob tej priliki zbrala tam velika množica ljudi iz vseh krajev. Razen sejmarijev je bilo tudi mnogo beračev, med njimi 7-letna »lepa Anica Marinković, katero je vodila, njena mati Živana in še ena ciganka.

Okoli ene popoldne je prišel k cigankam neki kmet in jih začel izpraševati, odkod so. Nato pa je začel pripovedovati drugim kmetom, da 7-letna Anica Marinković ni ciganka, ampak njegova sorodnica, ki se jo nekoč ukradli cigani v okolici Arandželovca in o kateri niso imeli vse dotlej nobenih vesti.

Pozval je nekega orožnika v bližini in se v njegovem spremstvu ter spremstvu deklice in obeh cigank napotil na bližnjo orožniško postajo. Vest, da je kmet spoznal in slepi deklici svojo rojakinjo, se je v hipu razširila med ljudmi in prvotna majhna gružica, ki se je pridružila orožniku, ko je ciganke gural iz orožniške postaje na okrajno naselstvo, da bi tam ugotovili identiteto slepe revčice, je kmalu narasla v veliko množico 3 do 4 tisoč ljudi. Drugi orožniki so le s težavo krotili razjarjeno množico, ki je z grozečimi klici dajala duša svojemu ogorčenju nad brezvestnimi cigani.

Med to množico je bil pomešan tudi 20-letni ciganski trgovec Ratko Atanacković. Sprevidel je, v kako nevarnem položaju se nahaja tudi sam, in začel se je prerivati skozi množico, da bi se rešil, dokler ni srd množice zajel tudi njega. Pa je bil prav zaradi tega krčevitega prizadevanja takoj opažen od ljudi. Od vseh strani so začeli padati klici:

»Primate ga! Ubežati nam hoče!»

Nesrečni cigan je v smrtnem strahu bežal, kar

Pereči vprašani za Ptuj in okolico

Ptuj, 28. avgusta.

Velik nedostatek duši in zadržuje uspešen gospodarski, pa tudi splošen razvoj našega mesta in njega okolice. Na tukajšnji poštni upravi ni namreč permanentne nočne telefonske in telegrafске službe. Kaj to pomeni, ve vsak, ki ima količnik v pogledu v potrebe zlasti tukajšnjega in okoliškega trgovstva. Saj je Ptuj naravno središče Dravskega polja, večjega dela Slovenskih goric, k njemu težijo Haloze, deloma tudi Prekmurje in Medjimurje. Ti kraji proizvajajo v velikih količinah najrazličnejše agrarne produkte, ki se koncentrirajo v Ptuj in oddaljeno izvažajo ne samo po naši kraljevini, ampak v veliki meri tudi v inozemstvo, v Avstrijo, Italijo, Čehoslovaško, Francijo, Nemčijo, Anglijo. Samoobsebi je takoj razvidno, da tolik blagovni promet zahteva jako intenzivne trgovske stike med producenti, posredniki in kupci. V današnjem času tehničnega napredka pa omogočita te stike v prvi vrsti telefon in telegraf. Naravna posledica je, da je njuna uporaba zlasti v času izvozne sezone velikanska. Kakor pa že rečeno, na ptujski pošti ni permanentne nočne telefon in telegrafске službe in je radgate dnevni promet predvsem v času najživahnjšega trgovskega poslovanja čez mero obremenjen in ne more zadovoljiti potreb. Škoda, ki more na ta način nastati, je lahko neprecenljiva. Vpostavitev permanentne nočne telefonske in telegrafске službe je torej zelo nujna potreba, ker je med ostalimi posredno v korist tudi našemu kmetu, ki mu je ugodna prodaja njegovih pridelkov pogoj za eksistenco. Večji izdatki, ki bi jih imela država v vpostavitvijo te nočne službe pri telefonu in telegrafu — namreč zvišanje staleža osebjah pri ptujski pošti za eno uradniško moč — bi se brezdvomno krili s povečanimi dohodki, ki bi po tej uvedbi pritekli iz živahnjše telefonske in telegrafске korespondence. Omeniti moramo, da je ta nočna služba telefona in telegrafa, ki je že bila okrog 30 let, bila ukinitvena leta 1924 iz razlogov, ki nam niso znani.

Drugi nedostatek, ki sicer še ni dejstvo, toda utegne postati, je sledeči: Kakor znano, je ptujska mestna občina svoje avtobusno podjetje ukinila radi pasivnosti s potekom 31. oktobra t. l. med drugim tudi na progi Ptuj—Sv. Vid—Sv. Andraž v Haloze—Sv. Barbara v Haloze—Sv. Marko—Ptuj. Iktratu je s tem imenovano podjetje odpovedalo prevoz pošte, ki ga je bilo ob pričetku svojega obratovanja za kraje ob tej progi prevzelo. Drugih

Dne 18. in 19. avgusta se je vršil enak tečaj z istim sporedom v Celovcu za pevovodje iz Rožne doline. Udeležilo se ga je 19 pevovodij. Uspeh tega tečaja ni bil nič manjši od prvega, bil je še živahnjši, ker je bilo več udeležencev (med njimi tudi ženske) in so bili med njimi že razboritejši delavci.

Na večer prvega dne pa je voditelj tečaja predaval tudi pred širšim občinstvom, bilo je okrog 80 Slovencev navzočih, o razvoju Pevske zveze in o njenem dosedanem delu. Tudi ta sestanek je skicala in aranžirala Kršč. soc. zveza in sicer ga je kar na mah improvizirala. Pa je bil večer posebno iskren in ogret. Poživilo ga je petje pevskega zbora iz Radši.

V ponedeljek in torek 21. in 22. avgusta so se pa zbrali v Dobrli vasi k enakemu tečaju pevovodje iz Podjune; bilo jih je ves čas navzočih 17, med njimi 4 ženske. Tudi ta tečaj je imel v bistvu isti spored, le udeleženci so bili še živahnjeji v sodelovanju, ker jih je nekaj med njimi že prav »po naše« prebujeni.

Zelo važen je poleg strokovnega zlasti še organizatorični uspeh teh tečajev. Ob koncu vsakega tečaja so se vršili namreč prosti razgovori o delu v prihodnosti in so bila za vse tri doline ustanovljena pevska okrožja, in sicer za Ziljsko dolino »Ziljsko ali Brusko okrožje« s sedežem v Bruci; za Rož. Celovsko ali Rožansko okrožje« s sedežem v Celovcu, in za Podjuno »Podjunsko okrožje« s sedežem v Dobrli vasi. Obenem so bili izvoljeni tudi okrožni odbori, in sicer za brusko: Fr. Mertel, za pred., Ant. Schöffmann (A. Lenart) za blagajnika, Ivan Kropivnik (Bruc) za pevovodjo; za celovsko: Vinko Zwitter (Celovec) za pred., Angele Warnig (Glinje) za blagajnico, Kernjak (Št. Ilj) za pevovodjo; za podjunsko: Miha Kačnik (Škocjan) za pred., Anica Kačnik (Škocjan) za blagajnico in Hartman (Libuše) za pevovodjo. Istočasno je glavni odbor Slov. kršč. soc. zveze imenoval za glasbenega referenta g. Kernjaka, ki bo skrbel, da bo šlo delo smoterno in gladko izpod rok. Bodočnost pa naj dokaže, da je bilo vsejano zdravo seme v rodovitno zemljo Dal Boga B.

so mu dale moči. Pa so ga preganjali takoj dohiteli ter ga začeli obdelavati s pestimi in obmetavati s kamni, kosi opake in drugimi predmeti. Kraveč iz nešteti ran se je cigan slednjič zgrudil na tla.

Razjarjenost množice pa se s tem groznim dejanjem še ni poglobila. Krenila je proti ciganskemu taboru Nedaleč od Morave so naleteli na voz, konje in gručo cigancev. Potisnili so jih prav na obrežje reke in jih prisilili, da so z višine desetih metrov poskakali v vodo. Cigani so v smrtnem strahu skakali v vodo in pravi čudež je bil, da pri tem ni nihče utonil. Pobesnela množica je pometala za njimi tudi njihov voz in drugo robo v Moravo. Pri tem se je hudo poškodovala neka stara ciganka iz Arandželovca, žrtve ljudske jeze pa so bile tudi tri opice, od katerih je ena poginila, druge dve pa sta si komaj rešili življenje na drugi breg.

Razjarjena množica je besnela dalje. Prihujmela je pred menažerijo z divjimi zvermi in jo poškodovala tako, da ima lastnik veliko škodo. Sreča v nesreči pri tem je bila, da so kletke ostale nepoškodovane in se niso razjarjene opice in druge živali razbežale na vse strani.

Ko je neki časniki obiskal malo Antico, ki so jo pridržali pri okrajnem načelniku in jo vprašal, ali se kaj spominja, da bi bila ugrabljena od cigancev, je slepa siročica odločno odgovorila, da je njena mati ciganka Živana. Vse njene besede so izvenele v milo prošnjo, naj jo pustijo k mami domov. Te prošnje pa ji ne bo mogel nihče več izpolniti, kajti poleg omenjenega ciganskega trgovca Atanackovića sta poslali žrtvi ljudske jeze tudi obe ciganki, ki sta bili v njenem spremstvu. Pobesnela množica ju je linčala do smrti.

Oblasti so uvedle strogo preiskavo in priprle okoli 20 oseb, ki so močno osumljene, da so sodelovale pri linčanju. Med preirvanjem je bilo tudi več kmetov oropanih, nekemu kmetu pa je nekdo odgriznil desno uho.

interesentov za uvedbo avtobusnega prometa na tej progi ni. Z ukinitvijo te avtobusne proge pa bi bile naše vinorodne Haloze, ki jih moramo gotovo glede gospodarskega in kulturnega razvoja šteti med šibke predele, težko prizadete, ker pomeni za nje ta proga edino redno dnevno prometno sredstvo. Haloze pa, obsegaajo pokrajino z nad 20.000 prebivalci, gospodarsko in kulturno gravitirajo povsem k mestu Ptuj, ki mu je odjemalec odnosno posredovalec za njegove pridelke in v katerem so vsi javni uradi in oblasti, na katere je prebivalstvo Haloze navezano. Z ukinitvijo te proge bi bile Haloze skoroda odrezane od ostalega sveta in obsojene na splošno zaostalost. Škoda bi ne trpelo samo prebivalstvo Haloze, ampak tudi trgovci in obrtniki krogi v Ptuj, pa tudi poštna uprava in druga oblastva, ki jim je v interesu brzi kontakt s prebivalci Haloze. Radi tega bi bilo edino koristno in potrebno, da država uvede na imenovani progi redne poštne-poštne avtomobilske vožnje v svoji režiji z državnimi poštami avtomobili. Resnica je sicer, da je bilo avtobusno podjetje ptujske mestne občine na tej progi pasivno, toda treba imeti na umu dejstvo, da so avtobusno podjetje ptujske mestne občine tlačile državne dajatve, brez katerih bi bilo aktivno in ki bi za državo odpadle. Računati je torej z aktivnostjo te proge, ako jo država prevzame v lastno režijo.

Belgrajske vesti

Belgrad, 29. avg. (a) Dopolnilni trgovinski dogovor z Avstrijo, ki je bil 9. t. m. podpisan na Dunaju, stopi začasno v veljavo 31. avgusta t. l.

Belgrad, 29. avg. b. Včeraj popoldne je nenadoma umrl v Novem Sadu trgovec Arpad Tekić. Policija je našla za njegovo trgovino majhno sobico, v kateri je bilo razno orodje za sadistično mučenje ljudi. Policija vodi preiskavo, da ugotovi, v kakšne namene je služilo to orodje umrlega trgovca.

Belgrad, 29. avg. (a) Prometni ministristvo razglasi: Od 1. septembra t. l. stopi ponovno v veljavo jugoslovansko-romunska tarifa za prevoz blaga hkratu z lestvicami za povzicanje vozninskih postavk k snopici 1 in 3, ki je bila preključena 1. junija t. l.

Tečaji

London, 29. avg. (a) New York je notiral 4575, Pariz pa 81 in 9/16.

Pariz, 29. avg. (a) Ob 11.45 je notiral New York 17.86, London pa 81.60.

London, 29. avg. (a) Zlato je danes notiralo 129/4.

Nov član banovinskega sveta

Z odlokom g. ministra za notranje zadeve z dne 26. avgusta 1935, III št. 33.533 je imenovan za člana banovinskega sveta dravske banovine za murskosobotski srez g. Kühr Stefan, posestnik in mlinar v Puconcih.

Z istim odlokom je bil na lastno prošnjo razrešen dolžnosti člana banovinskega sveta za murskosobotski srez g. Faflik Franc, župnik v Kančevcih.

Kdo hoče v DHB?

Belgrad, 29. avg. m. Današnje »Sl. N.« objavljajo razpis za sprejem uradnih pripravnikov v Drž. hipotekarno banko. Na podlagi tega bo DHP sprejela 35 uradnih pripravnikov, in sicer v višje trgovsko akademijo, z rangom fakultete ali juridične fakultete 6 kandidatov, z državnim trg. akademijo 24 kandidatov, z nižjo trg. šolo z dovršenimi 4 razredi srednje šole 5 kandidatov. Od teh 35 kandidatov se bo sprejelo 7 žensk. Rok za vložitev je 30. sept. letos. Sprejemni izpiti bodo 4., 15. in 16. oktobra v Belgradu.

Tenis

Zagreb, 29. avg. b. V nadaljnjih tekmah za Davisov pokal med Avstrijo in Jugoslavijo so naši poraženi tako, da Jugoslavija sploh izpade iz nadaljnjega tekmovalca v letu 1934. Avstriji so zmagali s 4:1. Po sobotnem porazu naših z 2:0 je bilo pričakovati zelo malo. Vseeno pa so nekateri entuziasti in optimisti upali, da bodo naši ta poraz vsaj nekoliko ublažili. Toda zmotili so se.

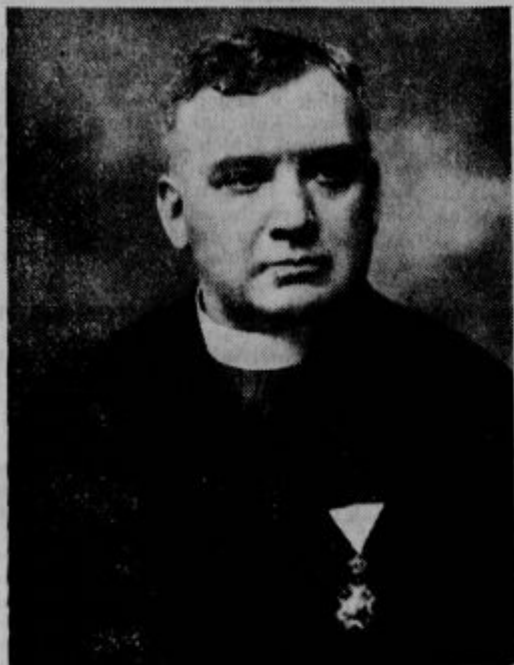
Osebnosti

Belgrad, 29. avgusta. b. Postavljeni so: za rišjega davčnega kontrolorja 6. pol. skup. pri davčni upravi Celje, Stefan Suc, davčni inspektor iste skupine do sedaj v Konjicah, za davčnega kontrolorja 7. pol. skup. pri davčni upravi Maribor, Alojzij Čotič, do sedaj davčni kontrolor iste skupine v Krškem, za davčnega kontrolorja 7. pol. skup. v Maribor Martin Obersnel, do sedaj davčni kontrolor iste skupine v Ljuti. — Iz državni službe je odpuščen D. Veseli, oficial 9. pol. skup. pri železniški delavnici v Mariboru.

Belgrad, 29. avg. m. Premeščeni so sledeči meštarskošolski učitelji ozir. učiteljice: Albert Zlatka iz Senovega v Skofjo Loko, Marija Tišar iz Velikega Bečkereka v Maribor, Metod Škerjanc iz Novoga Sada v Trbovlje, Lucijan Janež od Sv. Leartia v Mežico.

Zagrebiška vremenska napoved. Hladnejše, večerovno in oblačno. Možne so lokalne nevihte.

+ ŽUPNIK FRANC TRAVEN

šali, ko nas je učil ob nedeljah in praznikih. Tako lepo po domače je govoril, tako prisrčno, tako očeto vsko.

In mladina — z vsem srcem ji je bil očeto vsko naklonjen. Ob svojem starem harmoniju je zbiral mlade fante in jih učil lepih pesmi, rodoljubnih in domoljubnih, poskočnih narodnih ne — to mu ni šlo v sklad z očeto vsko skrbnostjo in resnobo. Dajki iz fare so imeli v njem velikodušnega tihga dobrotnika. Bog ne daj, da bi ga kdo ne bil obiskal, ko je prišel iz sole domov. Lepo jih je sprejemal, hudomušno se smehljaj in pohvalil in vzpodbujal, kakor je znal samo on in za slovo ni bila njegova roka nikdar prazna. Gorenjska grča je bil, pa je bil vendar po srcu vso blag in mehak, da se mu je v sočutju takoj zrosilo oko, če je videl tujo bridkost in bolečino. Njegova roka je bila odprta vsem revnim in ubogim. Dajal je brez godrnjanja, z lepim pogledom in z dobro besedo, dajal vsake-mu, ki je potrkal na njegova vrata. Ko je bil še mlad kaplan na Gorenjskem, mu je rekla nekoč stara ženica: »Oni so kakor sveti Miklavž.« Res je bil tak, radodaren in poln usmiljene ljubezni. In ga bodo prav ubogi najtežje pogrešali.

Sodraški fari je bil 30 let vzoren dušni pastir. Gorenjec po roistvu se je vendar ves vživel v našo narav. In videli smo in čutili vsak dan, kako iskreno in očeto vsko nas je ljubil. Mehikanski mučenec p. Pro je izrekel nekoč lepo besedo: »Ako hočemo koristiti dušam, jih moramo ljubiti, gorko ljubiti.« Tako je delal rajni gospod svetnik. In tudi če je karal in se včasih malo pohudoval nad nami, eno smo vedno čutili skozi vse to: njegovo gorko ljubezen. Prav ta ljubezen mu je pridobila vsa srca. Gospod svetnik ni imel sovražnika med farani. In če so kdaj prej politični boji začeli zasenčiti svetlo razmerje do tega ali onega od faranov, se je spet vse poravnalo, očeto vsko ljubezen njegovega srca je premagala vse.

Prav ta ljubezen do faranov je rajnemu gospodu svetniku omogočila, da je dovršil v sodraški fari tako velika dela. Popolnoma je prenovil župnišče, ustanovil močno hranilnico in posojilnico in po vojni sezidal prelepo, mogočno novo farno cerkev, ki bo pač za vedno njegov najlepši posmrtni spomenik.

Cerkvena oblast mu je podelila za njegove zasluge naslov škof. duh. svetnika, državna oblast pa ga je odlikovala z visokim redom sv. Save 4. razreda. Najlepše in najvišje odlikovanje pa mu bo dal — tako trdno upamo — Gospod Jezus, veliki duhovnik nove zaveze, čigar poslanstvo je rajni gospod svetnik v 39 letih svojega duhovniškega življenja tako zvesto in vztrajno vršil.

Gospod svetnik! Za vedno se poslavljate od nas. Vaš stari harmonij žalosten molči. Žalostno pesem pa pojo farni zvonovi, ki ste nam jih Vi po vojni preskrbeli. Žalostna je nova cerkev, ker odhaja v grob njen graditelj in oskrbnik. Žalostna so srca vseh faranov, ker je utihnulo očeto vsko srce. Tridesetletni jubilej Vašega dela bi bili za letošnji božič obhajali. Bog Vas je poklical prej. Pa Vam ne bomo vendar nikdar pozabili, kar ste storili za nas. V naših srcih ste si zgradili spomenik, trši od bron.

Gospod svetnik! Mi molimo za Vas. In Vi tam v večnosti ne pozabite svojih sodraških faranov. Bog Vam bodi plačnik za vse! Počivajte v miru sredi svojih ovčic! Na svidenje nad zvezdami!

Razpuščena društva

»Uradni list« od 26. avgusta objavlja:

Z odločbo kraljevske banške uprave Dravske banovine v Ljubljani z dne 17. februarja 1933, Pov. II. No. 927/1, so bila na osnovi § 11 zakona o društvi, shodih in posvetih razpuščena naslednja društva ter je njih razpust postal pravomočen:

1. Katoliško prosvetno društvo v Braslovčah.
2. Katoliško prosvetno društvo v Cerkljah ob Krki.
3. Katoliško prosvetno društvo v Dobu, okraj Kamnik.
4. Katoliško prosvetno društvo v Dobrni, okraj Celje.
5. Katoliško prosvetno društvo v Homcu, okraj Kamnik.
6. Katoliško prosvetno društvo v Ježici, okraj Ljubljana.
7. Katoliško prosvetno društvo v Koroški Beli, okraj Radovljica.
8. Katoliško prosvetno društvo v Kropi, okraj Radovljica.
9. Katoliško prosvetno društvo »Tabor« v Loškem potoku, okraj Kočevje.
10. Katoliško prosvetno društvo v Mavčicah, okraj Kranj.
11. Katoliško prosvetno društvo v Polzeli, okraj Celje.
12. Katoliško prosvetno društvo v Ribnici, okraj Kočevje.
13. Katoliško prosvetno društvo v Rovah, okraj Kamnik.
14. Katoliško prosvetno društvo v Selih pri Kamniku.
15. Katoliško prosvetno društvo pri Sv. Gregorju, okraj Kočevje.
16. Katoliško prosvetno društvo pri Sv. Jurju ob Taboru, okraj Celje.
17. Katoliško prosvetno društvo v Škocijanu pri Mokronogu.
18. Katoliško prosvetno društvo v Trbovljah, okraj Laško.
19. Katoliško prosvetno društvo v Turjaku, okraj Kočevje.
20. Katoliško prosvetno društvo v Vranskem.
21. Katoliško prosvetno društvo v Vrhpolju, okraj Kamnik.
22. Katoliško prosvetno društvo »Slomšek« v Zg. Ponikvi, kraj Celje.
23. Slovensko katoliško prosvetno društvo v Črni, okraj Prevalje.
24. Slovensko katoliško izobraževalno društvo v Kostanjevici na Krki.
25. Katoliško slovensko izobraževalno društvo v Nevljah.
26. Katoliško slovensko izobraževalno društvo v Podbrezju, okraj Kranj.
27. Katoliško prosvetno in podporno društvo sv. Jožefa v Trzišču, okraj Krško.
28. Katoliško izobraževalno društvo v Šmarjeti, okraj Krško.
29. Katoliško slovensko izobraževalno društvo v Vodčah.
30. Bralno društvo v Gomilskem, okraj Celje.
31. Bralno društvo pri Sv. Jerneju, okraj Konjice.
32. Bralno društvo pri Sv. Marjeti niže Ptuj, okraj Ptuj.
33. Izobraževalno društvo v Breznici, okraj Radovljica.
34. Izobraževalno društvo v Laškem.
35. Izobraževalno pevsko društvo »Glas« v Sodražici, okraj Kočevje.
36. Krekovo prosvetno društvo na Jesenicah.
37. Prosvetno društvo v Ptuj.
38. Prosvetno društvo v Radovljici.
39. Prosvetno društvo v Šmartnem pri Kranju.
40. Prosvetno društvo v Velikih Laščah, okraj Kočevje.
41. Prosvetno društvo v Dolenji vasi pri Ribnici, okraj Kočevje.
42. Prosvetno društvo v St. Janžu na Dolenjskem, okraj Krško.
43. Katoliško prosvetno društvo v Prevaljah.
44. Katoliško prosvetno društvo v Lomu pri Trzišču, okraj Kranj.
45. Katoliško prosvetno društvo v Smledniku, okraj Kranj.
46. Katoliško prosvetno društvo v St. Danijelu, okraj Prevalje.
47. Katoliško slovensko izobraževalno društvo v Leskovcu pri Krškem.
48. Slovensko katoliško prosvetno društvo v Ovišah, okraj Radovljica.

— Doraščajoči mladini nudimo zjutraj čajico naravne »Franz Josefove« grence, ki dosega radi tega ker čisti kri, želodec in čreva, pri dečkih in deklicah prav izdatne uspehe.

Zadnja pot melliškega glavaria

Metlika, 28. avgusta.

V dolgem sprevedu smo ga popeljali iz starodavnega melliškega gradu po »Dragah« in čez »Srango« tja k svetemu Roku. Kdo bi prešel vso to množico, ki samo Bogu napravi pri procesiji toliko spremstvo... Iz vseh vasi so prihilele cele množice. Vencev pa je bilo dolgo, dolgo vrsto. Ni bila samo radovednost, ki je privabila vse te tisoče, bilo je v znak spoštovanja. Marsikakega glavaria narod kolne, o tem pa vemo, da je imel malo nasprotnikov. Imel je baš zlato srce in prijazen obraz, tako da je čutil vsak — kdor je imel z njim neželjeno opravko: vsak je trd... a on ki ga deli, on dela na rahlo... Morda je bil včasih celo preveč mehkega srca...

Take so bile misli, ki so nas spremljale na tem poslednjem potu. Pet duhovnikov ga je spremljalo, sorodniki in prijatelji so mu prihili od blizu in daleč. Prijatelji, ki so nam poklicali v spomin njegove glavne učitelje, borce za svobodno lastro — pokojnikov domovino — Laginjo, Mandiča in Spinčiča, njegovega ujca. Veliko so jih je prišlo k besedi, kakor trde grude na krsto so trkali na srca, da so mnogi plakali... Godba in pesem mu je povedala zadnji pozdrav in zaprl se je grob. Bog pa mu bo odmeril po zaslugi, ki je za vse dobro obilen plačnik.

Študentovska koč na Zabreški planini

Zabreška planina pod Stolum slovi po svojem lepem in obsežnem razgledu, saj leži 1300 metrov visoko. Krasen je zlasti pogled na Blejsko jezero in na panoramo Julijskih alp. Letos pa je postala Zabreška planina še znamenitejša. Študentje so dobili tam svojo planinsko koč. Kjer je stala pred dvema mesecema še razdrta planinska bajta, se dviga sedaj prijetna hišica, opremljena z vsem potrebnim za skromnega študenta. Podjetnosti abiturienta Nandeta in naklonjenosti breznjskih faranov gre zahvala, da so študentje dobili v planinah tako idilično in zdravo zatočišče. Že letos, ko še koč ni bila dograjena, je vladalo okrog živahno vrvenje. Ljubljanski študentje-kongreganisti so razpeli okrog koč šotore, kjer so skoraj tri tedne uživali vse dobrote taborjenja. Vesela pesem, igre in taborni ogenj, vse to je privlačilo mnogo gostov. Dne 3. sept. bo koč slovesno blagoslovljena, kar bo gotovo velik dogodek za breznjsko farno, posebno pa za študente, ki jih vabimo, da pridejo v obilnem številu h krstu svoje koč.

11 let iz Gornje Radgone v Zagorje

Zagorje, ob Savi.

Točno 11 let in tri mesece je rabila razglednica, da je prišla iz Gornje Radgone v Zagorje. Žal se je med tem naslovljenka razglednice poročila in stanuje v Gornji Radgoni v srečnem zakonu z gosp. F. Snojcem, tamošnjim posojilničnim tajnikom. Pač rekord pošt.

Kadar je vroče- sveže perilo

Poleti mora imeti telo, ki diha skozi perilo, dvakrat toliko zraka. Seveda mora perilo tudi dobro propuščati zrak, oprano mora biti z dobrim milom, ki se da do čistega izplakniti iz tkanine in ne zadela vlaken. Šele tedaj je perilo zares čisto in zadosti luknjičasto za vroče dni.

Samo

GAZELA

TERPENTINOVO MILO

PERE PERILO ČISTO IN ZRAČNO

Zlati jubilej mature: 1883-1933

Maturantje pred pol stoletja

(Košček slovenske preteklosti)

V sredo 30. avgusta obhajajo osmošolci iz leta 1883 zlati jubilej. Ob 9. uri sv. maša v Križankah, katero bo opravil g. prelat Mato Seigeršmid, župnik v Mariji Bistrici na Hrvaškem. Po sv. maši fotografiranje, ob 1. skupni obed v hotelu Slon. Na predvečer je bil pa pri Slamiču sestanek.

Bilo je leta 1883. Kranjska dežela se je pripravljala na prihod avstrijskega cesarja Franca Jožefa, ki je imel priti v Ljubljano dne 11. julija, da bi prisostvoval slavnosti, ki so bile prirejene v spomin šeststoletnice, odkar je prišla pod vladno habsburške hiše. Gimnazijce je znani nemški češki profesor Emerik Nedved vabil za primeren nastop, ko bo prišel cesar obiskat gimnazijo. To je bilo na prostornem dvorišču starega gimnazijskega poslopja na sedanjem Vodnikovem trgu vežbanja, hujšega kakor pred vojašnico! Po hodnikih so pa pletli vence, risali napise in pripravljali vse potrebno za okrasitev gimnazijskega poslopja.

Teh težkih in dolgotrajnih vaj pa, se niso udeleževali takratni osmošolci. Začetkom meseca julija so namreč že naredili maturo. Vseled tega so bili že gospodje in se niso brigali ne za vaje in ne za dekoracije.

Bilo je takrat 48 osmošolcev. Imeli so znamenite profesorje. Latinščino je učil zares strokovnjak Valentin Kermavner, grščino Maks Pleteršnik, matematiko in psihologijo učeni in čez vse dobre dr. Josip Nejedli, zgodovino Franc Šuklje, ki še sedaj živi kot vpokojeni dvorni svetnik, slovenščino in staroslovenščino je razlagal idealni Josip Marn, fiziko strogi Borštinar, nemščino znani vsenemec Anton Heinrich, verouk pa dr. Ivan Svetlina, ki je z istim letom nastopil profesorsko službo in še sedaj živi.

Po maturi so se sošolci razkropili na vse strani: V ljubljansko bogoslovno semenišče jih je šlo 11, eden v zagrebško in eden v dunajsko semenišče. 24 jih je šlo študirat pravne nauke, 4 so šli študirat medicino, ostali so si izbrali druge poklice. Doktorsko čast jih je doseglo 8. Od 48 maturantov jih živi še 24, torej ravno polovica. Od teh je 9 duhovnikov, ki so še vsi v službi, 3 so notariji, 2 sta zdravnik, 1 advokat. Drugi so vpokojeni uradniki.

Izmed vseh 48 sošolcev sta se najvišje povzpela Bonač Franc, ki je postal pri finančni upravi dvorni svetnik, in dr. Viktor Pessiak, ki je bil finančni prokurator, sedaj pa biva na Dunaju in je tolmač slovenščine. Znameniti je tudi dr. Henr. Jabornegg, ki je bil dalje časa župan v Celju, dokler je tam vladal nemški živelj. Kot pisatelj se se udeleževali štirje: dr. Goestl, ravnatelj blaznice v Ljubljani, ki je spisal vse premlado vpoštevano knjigo: Misterij duše; Mato Seigeršmid, ki je bil mnogo let urednik Krščanske šole v Zagrebu, sedaj je pa v Mariji Bistrici župnik; Milk, ki je spisal knjižico: O gmotnem položaju slovenske duhovščine, in v Duhovnem Pastirju priobčil celo vrsto pridig zlasti o vzgoji; in Jože Samotorčan, ki je kot akademik izual svoje spise, že poprej priobčene v Vrhu, v posebni knjižici z naslovom »Iz mladih let«.

Samotorčan je bil med vsemi takratnimi osmošolci največji talent. Njegove naloge so bile izvršne, večkrat jih je profesor dal glasno prebrati v šoli. Kot petošolec je šel za pol leta na gimnazijo v Gorico in se tam popolnoma naučil italijanščine. Koncem polletja je že bral italijanske klasike. Učil se je z lahkoto vseh slovanskih jezikov. Veliko je bral Turgenjeva, ki je zelo nanj vplival. Bil je skoraj nihilist. Žal je bil preveč vdan tobaku. Kot gimnazijec in še bolj kot jurist je strastno kadil viržinke. To mu je gotovo veliko pripomoglo, da mu je um opesal. Umril je kot blaznik v hiralnici.

Velik talent je bil tudi Jože Kržišnik, ki je umrl kot jurist na Dunaju. Eden izmed teh je tudi g. Janez Hladnik, župnik v St. Vidu pri Stični, večletni državni poslanec v dunajskem parlamentu.

Maturantje iz leta 1883 so obhajali dne 30. avgusta 50 letnico svoje mature. Kot mladi fante so se na raznih krajih udeleževali n. pr. balinali so kar strastno, hodili veliki na izlete, tudi na pisateljskem polju so se hoteli poskusiti. Že kot šestšolci so ustanovili list »Brtju«, katerega je izšlo 7 števil, ki so pa bile le hektografirane. Uvodne

besede k »Brtju« je napisal Gradaški (Samotorčan), v katerih pravi med drugim tako-le:

»Združili smo se, krepki čili smo. Rde se nam lica, ponos, navdušenost seva nam iz živih oči, živahno bije nam srce, vsak udar pogum, vsak udar ljubav do doma, vsak udar svoboda.

Pogum ljubav nam veli žrtvovati se za domovino. Krog nas trudili so se, trudijo, bore se vzorni domoljubi. Boril se je Vodnik, boril Prešern, boril Jenko, Krepko suče uma svitile meče Boris Miran. Navdušeno govori dr. Bleiweis narodu v srečo in blagor. In od teh izvrstnih mož sipljejo se žarki prosvete, žarki tolažbe, žarki navdušenosti med nesrečni narod. Ti žarki prispevajo tudi k nam. Pijmo jih, srkajmo jih, ogrevajmo se z njimi. Navdušujmo se. Pod njihovimi vplivi razvijajo naj se nam brsti uma, brsti srca; razvijajo v krasen cvet, obilen sad. In ko pride vrsta na nas, stopiti hočemo kot junaki v kolo boriteljev narodnih. Ta če tolažiti narod z nebeskimi resnicami svete vere, oni povzdigoval bo svoj glas v zborih proti krivici tujinstva za narodno blaginjo, drugi zabaval bo zimskega večera narod pri preji s krasnimi pripovedkami, drugi zopet pel bo naroda gorje in srečo; tolažil ga. In nad nami, nad našim narodom razpenjalo se bo nebo, modro nebo zlate sreče.

Taki so naši zlati maturanti, katerim ob današnjem jubileju kličemo: Bog jih živi še mnogo let!

Starček žrtev Krke

Šentpeter pri Novem mestu.

V četrtek 24. avgusta je šla posestnikova žena Jermanova Neža iz Ločne nabirat krme za prašiče na njivo, ki leži ob Krki. Na bregu zagleda moške čizme, plav predpasnik, klobuk in palico. Ker ni videla nikjer kakega kopalca, je takoj slutila, da se je zgodila nesreča. Vedela je, da pogrešajo na Trški gori 70-letnega Lumperta Jožeta, ki je bil zadnje čase viničar pri trgovcu Seidlnu Francu iz Novega mesta. Bil je oženjen in ima več preskrbljenih otrok. Hitro so poklicali pogrešanevega sina Jakoba, ki je zaposlen v mlinu bajnofskega graščaka Grma v Mačkovcu. Takoj je spoznal, da so najdena stvari lastnina njegovega očeta, ki ga do sedaj še niso našli, ker je Krka od zadnjega naliva precej kalna. Pogrešani je bil pred nedavnim v kandijski bolnišnici usmiljenih bratov. Na eno oko je bil popolnoma slep, a na drugo pa je tudi zelo slabo videl. Večkrat je bil potr in je tarna, kako bo živel, če popolnoma oslepi.

Ogenj uničuje

St. Gotard, 29. avgusta.

Pri posestniku Antonu Strajhar, Zg. Zaplana, župnija St. Gotard, so se dne 28. avg. opoldne užgale saje v dimniku, ravno ko so bili vsi domači pri opoldanskem kosilu. Gospodar meneč, ko je slišal bučanje, da gre prav nizko aeroplan, hiti pred hišo gledat, kar pa na grozo zapazi, da ogenj bruhaja iz dimnika. Hitro gre na streho, hoteč ogenj zadušiti. Toda ni se mu posrečilo, ampak nasprotno je dobil grozne opekline po vsem telesu, posebno pa po rokah, da je moral takoj iti v bolnišnico iskat pomoč.

Ker je bila hiša krita s slamo, se je streha hitro užgala in ogenj je uničil hišo in poleg stoječi svinjak. Na pomoč so prihili bližnji in daljni sosedi s posodami. Tudi gasilni društvi iz Čemšenika in Trojan sta neumorno delovali, da sta obvarovali poleg stoječe gospodarsko poslopje in kozolec, kjer je polno krme. Nesreča je tembolj občutna zaradi tega, ker se je gospodar opekeln in ker mu je zgorelo vse žito. Bil je zavarovan za malo vsoto, katere zavarovalnina niti daleč ne krije nastale škode.

Ljubljanske vesti:

Dno Ljubljanice bo zabetonirano
v 3 do 4 tednih

Ljubljana, 28. avgusta.

Močni nalivi v prejšnjem tednu so napolnili strugo Ljubljanice s takšno množino vode, da so morali lepo napredujoče delo znova prekiniti. Voda je preplavila in porušila vse male zasluhe jeze vzdolž Zmajskega mostu in tudi večji, trdnější jez, ki so ga začeli delati v strugi tako nekako na sredini Pollakove tovarne že pred najhujšim nalivom. Preplavljen je bil tudi ves delovni prostor nedaleč od Sempeterskega mostu. Takoj po plohi so začeli vodo z delovnega prostora črpati in jo izčrpali v 48 urah. Jez tik pred tem prostorom so znova popravili in ga še znatno utrdili, da bi mogel kljubovati mnogo večjemu pritisku. V soboto so nato nadaljevali z betoniranjem struge, in sicer s podvojeno naglico. Jesen trka na duri in

nihče, niti dunajsko poročilo, ki je sicer še najbolj zanesljiv vremenski prerok, ne more podjetju jamčiti, da nas ne preseneti še z večjimi vremenskimi nadlogami, s kakršnimi sta nas presenetili pomlad in poletje.

Dno Ljubljanice, katero je bilo letos določeno za betoniranje, obsega v celoti 870 m. Do danes opoldne je zbetonirano okoli 690 m, ostane torej samo še 180 m. Od sedanjega delovnega prostora pa do Sempeterskega mostu jih loči še 100 m nezbetonirane struge. Tačas je pri regulaciji zapošlenih okoli 250 delavcev.

Kljub vsem oviram in težavam, s katerimi se je moralo podjetje boriti, bo celotno delo končano še pred določenim rokom, ki poteče 21. oktobra, t. j. v treh, najkasneje pa v štirih tednih, če ne bo kakšnih prav posebnih zadržkov.

Tudi drugi vlomilec
prijet

Kakor smo v nedeljo poročili, je nočni čuvaj Alojz Mohar pri poskusnem vlamu v skladišče Nabavljalne zadruge ob Masarykovi cesti v zgodnjih jutranjih urah zasačil dva vlomilca. Dočim se mu je posrežilo enega od njiju, 16 letnega S. B., prijeti in izročiti policiji, se je drugemu vlomilec posrežilo pobegniti. V ponedeljek pa je policija izsledila tudi drugega vlomilca, 23 letnega V. Z. iz Stepanje vasi in ga aretirala.

Pri zaslišanju je fant zadnji vlom priznal, razen tega pa je priznal tudi vlom, ki ga je izvršil nedavno na istem kraju. Njegov plen je bil takrat zaboj masti. V. Z. pa ima na vesti še več drugih tatvin. Kradel je tudi premog na kolodvoru. V zvezi s temi tatvinami je policija ovadila sodišču tudi neko gostilničarko, ki je ukradene predmete kupovala od V. Z. in mu tako dajala potuho. Med drugim je proti primerni odškodnini vzela od njega tudi oni zaboj masti, ki ga je V. Z. odnesel s seboj pri prvem vlamu v skladišče Nabavljalne zadruge. Vsi trije se bodo morali zagovarjati pred sodiščem.

Važno vprašanje za
gospodinjje

Pod tem naslovom je prinesel pred kratkim neki dnevnik članek, v katerem razpravlja pisec o gosp. pomočnicah. Sicer je pisatelj marsikaj pravilnega napisal, videti je pa, da po večini nima o resničnem življenju služkinj pravih pojmov. Ne samo za gospodinjje, tudi za pomočnice, je vstop v službo važno vprašanje. Piše, da naj se za ta poklic zahteva dovršena meščanska ali vsaj 8 razredna osnovna šola, kar pa je praktično težko izvedljivo, ker prihajajo službenice dekleta večinoma iz revnih družin, izvolite napraviti poskus! Na etotine deklet z meščansko šolo je brez posla, torej naj gredo služiti, ako zadostuje le sila. Tudi gosp. tečaj ne naredi naenkrat dobre gospodinjinske pomočnice. Čemu bi tudi dali dekleta šolat, saj boste kmalu univerzitetno izobrazbo zahtevali, da nas boste potem pošiljali delati najnižja dela! Dekle naj bi bilo poučeno o higijeni, spat pa mora mnogokrat v zelo nehygieničnih prostorih! Mnogo mora vedeti, — samo za svoje pravice ne. Dobro, toda z žalostjo moramo ugotoviti, da se vse premalo zavedajo deklet svojih pravic, sicer bi se bile že davno organizirale in s tem tudi same sebi pomagale do zboljšanja. O morali in lepem vedenju naj bodo poučene? Dekleta z dežele so slišale mnogo dobrih nauk od dušnih pastirjev, ki jih hvala Bogu imamo še vedno dovolj. Žalibog, niso ravno v službah v moralnih ozirih tako natančni, zlasti pa razni nadebudni sinovi mater, ki imajo domače prijatelje.

Mislím, da psovke, vi krava, trota itd. tudi niso v elovjarju lepega vedenja, a jih vendar marsikatera gospodinja uporablja. Nesmisel je pisati, da se mora deklet v službi zdraviti kroničnih bolezni. O, bolno služkinjo kaj hitro ekspejdijo. In spolne bolezni? Ni se zgodil samo en primer, da je deklet obolelo, okuženo od domače osebe. Kar tiče posredovalnic, bi bilo res dobro, da bi odločujoči činitelji nekaj ukrenili proti izkoriščevanju deklet. Posredovalnico naj bi vodila taka oseba, ki je sama začela od pike, ter spoznala vse zaničevanje in sama jedla grenki kruh služkinje. Mi nočemo uradnic, ki bi nad nami vihale nosove, hočemo takih žen in deklet, ki nas razumejo. A le ona, ki bi imela dovolj let službovanja na raznih mestih, da je poznala različne razmere, s primerno inteligenco, ki je zrasla z izkušnjo, ne priučeno iz knjig, le taka oseba more res nekaj dekletom koristiti. Služkinjski stan je potreben, da se dvigne; toda z lepimi bobnečimi frazami tega ne boste storili.

Potrebna je dobra volja in vsaj nekoliko krščanske ljubezni, pa se bodo razmere zboljšale. Prosimo pa, da upoštevate naše delo, ki traja od jutra do večera, zato nimamo časa filozofirati in čitati učenih knjig; prosimo, da se na nas končno tudi preneha gledati kot na manjvredna bitja — sedaj — v tem stoletju napredka in svobode!

*

© Cerkev sv. Florijana v Ljubljani. Prejeli smo: Končana so dela pri popravil sv. Florijana — podružnice mestne župnije sv. Jakoba. — Mestna občina je po načrtu arh. Plečnika prenovila okolično cerkev sv. Florijana z novim stopniščem v cerkev. Zamisel je odlično uspeša. Sedaj pa je bila nujna zahteva, da se tudi vsa zunanost cerkve temeljito prenovi. Toda — kdo bo nosil stroške? Cerkev nima nikakega premoženja in ne krije niti mesečne plače za cerkvenika. Prišli so moje k g. župniku in ga naprosili, naj bi se pričelo z delom. Podpisani je prevzel skrb in oddal dela. Počelo se je vse župljanje, kar pomagajo po svojih močeh s prostovoljnimi prispevki. — Dela so sedaj srečno končana v zadovoljstvo vseh. — Izdatki so sledeči: 1. g. Ogrin, zidarska dela in postavitev odrov za kleparje in slikarje 34.247 Din; 2. g. Čotič, kleparska dela — nova streha zvonika in drugo 18.921 Din; 3. g. Martinc, tesarska dela na zvoniku 2807 Din; 4. mestni občini se je izplačalo za prestatitev sv. Janeza Nep. 10.000 Din; 5. poravnava in slikanje ure 1000 Din; 6. kamnoseku za osnaženje dveh kipov in vrat 550 Din; 7. za strešno peko 675 Din; 8. obnovitev freske slike Z. M. B. na zunanji steni je izvršil g. ak. slikar M. Stern — brezplačno! Bog mu plačaji — Skupaj 68.200 dinarjev. Prispevali pa so do danes 28. avgusta: župljani 12.056 Din, in g. ban dr. Marušič velikodušen dar 3000 Din. — Skupni dohodek so torej 15.056 Din. — Na zunanji steni se je vzdala marmornata plošča z napisom: V čast Žalostni Materi Božji, sv. Florijanu, sv. Janezu Nep. — prenovila

Proslava veržeske garde

Ptuj, 28. avgusta.

V nedeljo 27. avg. se je vršilo v starodavnem in na lepem Murskem polju ležečem trgu Veržje veliko zgodovinsko slavlje. Njegova uniformirana garda je obhajala 400 letnico obstoja, istočasno pa tudi 250 letnico progona Turkov z Murskega polja. Te izredne slavnosti se je udeležila razen velike množice naroda tudi varžinska garda v svoji pestri uniformi, nadalje veteranski društvi iz Ptujja in Kapelradenci ter vsa okoliška gasilska društva. Lavantinskega knezoškofa je zastopal stolni dekan dr. Vraber iz Maribora, ki je daroval ob tej priliki tudi pontifikalno sveto mašo ob asistenci številnih duhovnikov na Glavnem trgu, kjer je bil postavljen v to svrhu lepo okrašen oltar, banesko upravo pa je pri tej slavnosti zastopal sreski načelnik Ljutomerski dr. Farčnik. Pred službo božjo je g. stolni dekan imel slavnostno pridigo, v kateri je gardi najprej čestital, nato pa orisal njeno burno in bogato zgodovino ter njene zasluge za domovino. Med službo božjo je pel mešan zbor iz Veržje, spremljan od Ljutomerske mestne godbe pod vodstvom znanega glasbenika-učitelja g. Cahrla, obe gardi pa sta oddajali salve iz pušk z vojaško preciznostjo. Po sveti maši se je vršilo veliko manifestacijsko zborovanje proti madjarskim revizionističnim težnjam. Za to zborovanje je vladala med navzočim občinstvom temvečje zanimanje, ker je kot prvi govornik stopil na tribuno znani zgodovinar, veržjski domačin g. prelat dr. Kovačič. Burno pozdravljen je uvodoma podal obširno sliko o veržjskih strelcih. Govor g. prelata je navzoče občinstvo sledilo z velikim zanimanjem; na koncu je s povzdignjenim glasom odločno protestiral proti revizionističnim težnjam z vzklikom: roke proč, naša sveta zemlja je nedotakljiva. Žel je frenetično odobravanje.

Kot drugi govornik je nastopil naš agilen narodni delavec g. profesor Baš. Pridruži se energičnemu protestu g. predgovornika. Sledilo je burno odobravanje.

Navdušeno pozdravljen je stopil nato na tribuno župan mesta Varaždina g. dr. Novako-

Mariborske vesti:

Mariborska duhovščina se
poklanja svojemu škofu

Maribor, 29. avgusta.

Danes, na praznik Sv. Janeza Krstnika je prevzvišeni knezoškof lavantinski dr. Ivan Jožef Tomažič slavil svoj prvi god kot nadpastir lavantinske škofije. Polnoštevilo se je zbrala mariborska duhovščina ob 11 dopoldne v knezoškofskem dvorcu, da se pokloni svojemu prevzvišenemu ordinariju. Globoke udanosti in prisrčne zvestobe prežete so bile voščilne besede, ki jih je v imenu duhovščine naslovil na Prevzvišenega stolni dekan mariborski dr. Maks Vraber. Z iskrenotoplim nagovorom je spregovoril knezoškof-slavljenec za hvalne besede svoji dragi in ljubljani duhovščini.

Znižane krušne cene

Mestno načelstvo razglša znižanje krušne cene za Maribor. Med drugim se glasi omenjeni razglas: »Z ozirom na dejstvo, da je moka od 14. avgusta 1933 do 21. avgusta 1933 padla na novosaški borzi zopet za »00« na Din 205—225, »2« na Din 185 do 205, »5« na Din 165—185, »6« na Din 135—155, se predpisuje na podlagi § 105 Zdrženju pekarskih mojstrov v Mariboru z veljavnostjo od 30. avgusta 1933 naprej sledeče krušne cene: za beli kruh kg Din 4, za polbeli za kg Din 3,50, za rženi in črni kruh, oziroma mešani Din 3, drobno pecivo (zemlje) komad 50 par. Drobno mešano pecivo mora tehtati najmanj 5 dgk, običajno pecivo (zemlje) 7 dgk. Kruh, razen peciva in specialnih krušnih vrst, ki prihajajo v trgovino v manjši teži nego pol kg, se sme prodajati samo v kosih (štručah) po pol, tričetrt, eno, poldrug, dve, dve in pol in tri kg.«

*

□ Smrt kosi. V tukajšnji bolnišnici je umrla v starosti 55 let viničarka Jožefa Vabič. Pokopali bodo blago rajnko danes popoldne ob pol 3 iz mrtvašnice na magdalenski pokopališče.

□ V obrtno nadaljevalno šolo v Mariboru se vrši vpisovanje na mestnem načelstvu od 1. do 16. septembra t. l. vsak delavnik od 10 do 12, vsako nedeljo in vsak praznik pa od 9 do 11. Vsak vajenec(nka) mora prineseti s seboj zadnje izpričevalo ter plačati običajno vpisnino, odn. del letne šolnine. Mojstri in mojstrinje naj pošljejo svoje vajence(nke) pravočasno k vpisovanju, ker se rok ne more podaljšati.

□ Nenadna smrt neznanega moža. Včeraj v torek popoldne se je oglašil v neki gostilni na Aleksandrovi cesti neznan možik, približno 50—60 let star, srednje postave, polokroglega suhega obraza, rjavih oči, orlovskega nosa, obleden v dobro ohranjen obleko, sportno kariran jopič, sivozelene barve. Naročil je golaž, nenadoma pa se mu je med jedjo zaletelo. Začel je bruhati, postalo mu je slabo, tako da so pozvali reševalce, ki so ga morali prenesti v reševalni avto. Med vožnjo je neznanec izdihnil. Pri njem so dobili 16.25 Din. Na spodnjih blekah so našli črnilom označen monogram S. K. Do časa poročanja se njegova identiteta ni mogla ugotoviti ter se naprošajo vsi, ki kaj vedo o njem, da javijo to najbližji oblasti. Truplo je bilo prepeljano v mrtvašnico na Pobrežje, ker se bo obduciralo, da se dožene vzrok smrti.

□ Na vojsko gredo... Danes jutraj se je poslovalo od Maribora večja skupina vojaških novincev-dijakov, ki so odpotovali v svoja garnizijska mesta v šole za rezervne častnike, kjer bodo odslužili svoj rok.

□ Sejmi se boljajo. Na večeršnjem živinskem sejmju je bilo opaziti zopet večje zanimanje med številnimi kupci. Zlasti po pitanih volih so povpraševali. Nekateri izvozne trdko so namreč dobile odprti izvozni kontingent za Avstrijo ter sedaj hitijo, da ga izrabijo čimprej.

□ Kje bi stala mariborska radijska postaja. — Mariborske radijske abonente je zgrabilo navdušenje za lastno oddajno postajo, ki nam jo Ljubljana obeta. Stvar pa je sledeča: postajo dobi Maribor le pod pogojem, da se prijavi dovoljno število radijskih naročnikov, ki se obvežejo, da bodo plačevali naročnino vsaj eno leto. Vsi ti dobijo vsak svoj detektorski aparat zastoj na razpolago in preide po enem letu v njihovo last. — Vršijo se pa tudi že ogledi, kje naj bi se postaja montirala. Pravijo, da pride najbrže na tukajšnje glavno pošto. Postaja bo prenašala samo ljubljanski oddajni program.

□ Elektrovod dvigajo. Skozi Radvanjsko ulico teče elektrovod visoke napetosti, ki dovaja elektriko

PROTI

revmatizmu	protinu
hripi	isiasu
prehladu	lumbago

živim boleznim in glavobolu.

ugodno delujejo Togonal tablete. Togonal tablete ne ublažujejo samo bolečin, ampak pripomorejo k izločevanju mokraćne kisline. Vseled tega so doseženi odlični rezultati tudi v zastarelih slušajih. Preko 6000 zdravnikov, med katerimi je mnogo profesorjev, predpisujejo Togonal tablete, zato lahko tudi Vi z zaupanjem kupujete to zdravilo. Togonal Vam bo pomagal, kakor je že tisočim drugim. Togonal tablete so za žoldec, srce in ostale organe neškodljive, ake je jemljejo v predpisani količini. Vprašajte svojega zdravnika Dobe se v vseh lekarnah.

Odobreno od M. S. P. in N. Z. br. 2082.

vič. Za njim se govoril mlad in agilen dobrovoljec Pavel Horvat iz Prekmurja. Tudi ta je žel burno odobravanje.

Govorila sta še narodna poslanca g. Zemljič in g. Hajdinjak v istem smislu.

Na koncu zborovanja se je na predlog poslanca Zemljiča sklenilo pod splošnim odobravanjem odposlati udanostna brzojavka Nj. Vel. kralju.

Po zelo dobro uspelem manifestacijskem zborovanju se je vršil mimohod obeh gard, veteranskih in gasilskih društev. Po končanih slavnostih pa se je vršil v Marijanišču skupen slavnostni obed. Velika dvorana je bila polna odličnih in uglednih oseb iz vseh krajev. Pri obedu so bile razne napitnice, vladala je lepa harmonija med udeleženci, ki so se s težkim srcem poslovali od nad vse go-tojlnih bratov Salezijancev. Za ostale udeležence te zgodovinske slavnosti pa se je vršila prosta zabava na vrtu gostilničarja Hedžeta.

Da je ta znamenita slavnost v vsakem oziru tako dobro izpadla, gre zasluga v prvi vrsti g. prelatu Kovačiču ter županu g. Smrekarju in poveljniku garde g. Sršenu.

Ob sklepu poklonitve sta dospela prevzvišeni nadškof dr. Anton Bonaventura Jeglič in ljubljanski vladika dr. Gregorij Rožman, ki ju je navzoča duhovščina z vsjo iskrenostjo pozdravila.

Prevzvišeni knezoškof dr. Ivan Jožef Tomažič je danes na svoj godovni praznik izvršil dve odlikovanji in sicer je imenoval rogaškega dekana in svetokriškega nadžupnika Franca Korošca za njegovo gorečnost in vzgojo mladine in obče dušnopastirske zasluge za častnega kanonika, bogoslovnega profesorja dr. Josipa Hohnjeca sprico njegovih zaslug za bogoslovno vedo in javno katoliško delovanje pa za konzistorijalnega svetnika.

iz razdeljevalne postaje v Radvanju v mesto. Kjer gre elektrovod nad hišami, vodi žica radi nizkih drogov čisto nad strehami. Mestno električno podjetje je sedaj pričelo na teh mestih izmenjavati dosedanje drogeve z mnogo višjimi, da se na ta način elektrovod dvigne.

□ Svojevrsno povodno vozilo brni zadnje čase po Dravi. Umna glava je zvezal dve sandolini s posebnim ogrodjem, v sredo pa je namestil motor. Tudi proti močnemu toku brzi vozilo z veliko hitrostjo.

□ Zanimanje za roketmet je po nedeljski tekmi med SSK Maratonom in graškim moštvo kluba »Ostmark« znatno naraslo. Kakor se govori, nameravata tudi tukajšnja kluba SK Zelezničar in SK Rapid poživiti svoji roketmetni sekciji, ki sta že pred leti obstojali. Maraton je dal torej tudi na tem polju pobudo za večjo sportno živahnost.

□ Prvi klopčeti so že zapeli v mariborski okolič in sicer na pekarskih gričih. Kmalu bo prišla odmevati klopčeva pesem, ki je letos zakasnela, tudi iz neposredne mestne bližine, ko se oglasi veliki klopčete vinorejske šole na Kalvariji.

□ Poceni meso. Danes jutraj se bo prodalo od 8 naprej 180 kg govejega mesa na stojnici za oporečeno meso pri mestni klavnici. Kilogram po 5 Din.

□ Upokojeni učitelji imajo svoj mesečni stanek v četrtek, dne 7. septembra ob 16 pri Gambirinu.

□ Sulec sta prodajala. Dva fanta, nekje iz Dravskega polja, sta prinesla v Maribor lepo v cekru v rjuho zavite štiri krepke sulce, ki sta jih naskrivaj sunila. Skušala sta jih prodati v neki gostilni, pa je bil gostilničar sam toliko pameten, da je zavrnil zapeljivo ponudbo in prepovedanemu času. V nadaljnjem trgovanju pa sta se fanta srečala s policistom in posledica je bila zablamba, ovadba in še sodišče.

□ Kostanjariji, ki so imeli že lani stojnice, se morajo prijaviti na tržnem nadzorstvu najkasneje do 5. septembra ter prinesiti s seboj izkaz o dovoljenju kostanjarski obrti. Zamudniki ne bodo mogli več reflektirati na dosedanje prostore za svoje peči.

Čateške Toplice

Najbolj vroče radiotermalno kopališče v dravski banovini (54,5° C). Za revmo, isias, ortpelost, žledolene in ženske bolezni! — Od 1. septembra do 31. oktobra 20-dnevno pavšalno zdravljenje za ceno 1200 Din (stanovanje, 4krat dnevno dobra hrana s kruhom, 20 kopeli, zdravnik, dovoz in odvoz od žei, postaje Brežice ali Dobova, takse in davek). Prospekti na zahtevo.

Z nožem v prsi

V nedeljo 27. avgusta zvečer sta se vračala 26 letni Konrad Kegl, doma iz Zic, župnijske Sv. Ana v Slov. gor., in njegov brat proti domu. Bila sta nekje blizu Sv. Jurja na vinočcu. Na poti proti domu pa sta se srečala z 20 letnim Perkom Janezom, pos. sinom iz Zgor. Zervavce, s katerim so si bili že delj časa v sovražstvu. Razvil se je prepir, kateri je bil urodepoln za Kega Janeza. Perko mu je zadal ve liko rano v desno stran prsi. Rana je bila smrtna in je Kegl bil takoj mrtev sredi bano-vinske ceste. Razven te smrtno rane je imel Kegl tudi več težjih ran na glavi in desno uho je bilo skoraj popolnoma odrezano. P. storjenem zločinu se je Perko sam javil orožnikom pri Sv. Lenartu, ki so ga zaprli. Krvav dogodek je silno pretresel vso okolico.

Nabožne podobice na razstavi cerkvene slovenske umetnosti

Letošnji razstavi »Slovenska cerkev« Umetnostno-zgodovinskega društva v Ljubljani na jesenskem velesojmu bo priključena razstava nabožnih podob, tzv. »pildkov«, ki so nekdanje imele veliko vlogo in krožile med našim ljudstvom ter v globoki vernosti bile vložene v molitvenike ali skrbno shranjene kot trajen spomin na božja pota in obiskovanje priljubljenih svetih. Ta panoga grafične umetnosti nam kaže vse tehnike od primitivnega črnega in koloriranega lesoreza, enostavnega in dovršenega bakroreza in jeklotiska do novejših litografij ter sodobne tehnično najmodernejše tiskovne izdelave. Podobice so bile tiskane na papirju, pergamentu in tekstilnem blagu. Prave umotvorice nam včasih nudijo akvarelinare podobice na pergamentu, katerih pa — kot domače delo — v naših krajih prav malo poznamo. Muzeji in javne zbirke imajo tudi v drugih krajih povprečno le neznaten del tega gradiva, ki se nahaja po večini v rokah zasebnih zbirateljev in je vsled tega težje dostopen ter malo znan. V naših krajih nam ni ostalo mnogo materiala. Vzrok temu je, da so se že po sebi majhni »pildki« v teku časa po večini prazgubili, bili raztreseni ali uničeni po elementarnih nepriklakah. Tudi je bilo pri nas v prejšnjih dobah običajno obložiti mrlica v krsti s številnimi, po možnosti prav stariimi, predvsem blagoslovljenimi pildki.

Nekateri slovenski samostani so imeli za gotove podobice ter za priključne in odpustne listke lastne deloma še danes ohranjene klistje. Odtisi so bili umevno dokaj primitivni in so ustrezali pač le potrebi priproste vernega ljudstva.

Naša razstava bo vsebovala le podobice starejših dob približno do sredine XIX. stoletja. Število izrečno domačih umetnikov, ki so risali za plošče podob, naših krajev, ni veliko. Kot pomembnejše bi bilo omeniti Andreja Trosta (vrezalca v baker za Valvasorja), Ivana Hardta (1685—1714), Valentina Metzingerja (1702—1759), Franca Illovskega (1700 do 1764), S. T. Volbenka Grahovarja (1709—1774), Andreja Herrleina (1739—1817), Fr. Kurz-Goldensteina (1807—1878), deloma tudi A. Schaffnera in ljubljanskega graverja Marka Charla. Pri pretežnem številu plošč za naše nabožne zlasti božjepotne podobice čitamo imena Kauperz, Klauber, Fr. Amb. Dietell (umrl 1730), F. L. Schmittner (umrl 1761), J. G. Grueber (umrl 1770), Bratje Schmutzer, Benj. Kenckel in druge. Izredno produktivna je bila rodovina Kauperzev v Gradcu (oče Miha in trije sinovi), ki je v XVIII. stoletju vzdrževala nekako obrtno delavnico za tisk nabožnih podob in ustrezala docela vsem potrebam alpskih dežel. Isto velja glede znane rodovine vrezalcev v baker Klauber v Augsburgu, ki je ustanovila v letu 1741 slovitno založništvo nabožnih podob ter jih izdelovala v skoraj nepregledni množini in v vsaki obliki od velikega formata božjepotne teze do miniaturnega pildka za molitvenik nemalo za ves katoliški svet.

Razstavi bo dodana tudi izbira drugovrstnih podob — po večini iz XVIII. stoletja — ki sicer niso iz naših krajev, pač pa poučne za spoznavanje te tudi iz kulturno zgodovinskega vidika izredno zanimive, pri nas žal vse premalo poznane vrste male umetnosti. P. W.

Delo na cesti Trbovlje—Savinjska dolina — stoji

Trbovlje, 29. avgusta.

Delo se ustavlja na cesti Trbovlje—Savinjska dolina. Ker delavci ne pristanejo na akordne plače, je večina zopet brezposelna kakor prej. Dosedaj so bili plačani od ure. Zaposleni so bili pri cestnih delih izključno mladi brezposelni fantje. Vodstvo jim očita, da premočno naredijo in da ne more shajati s proračunanimi sredstvi. Fantje pa pravijo — bilo jih je okoli 170 zaposlenih — da so

že sedaj pri tej dolgi poti — eno do dve uri so oddaljeni od kraja zaposlitve — prenizko plačani, v akordu v tako velikih skupinah pa bi bilo še slabše. Akord bi bil sprejemljiv kvečjemu v manjših skupinah, če bi že ravno ne bilo drugega izhoda. Akord je hud pripranjež za vsakega delavca, posebno še za mlade ljudi, ki so bili leta in leta brez zaposlitve. Nujno bi bilo, da se pride do zadovoljive rešitve za obe strani — upamo, da se bo z dobro voljo to tudi doseglo.

Naši izseljenci v Franciji na obisku v domovini

Pred 14 dnevi se je pripeljalo 120 naših rojakov, naseljenih večinoma v Pas de Calais, domov na obisk. Število tam naseljenih Slovencev cenijo na 35.000. Vračajo se prihodnji četrtek. Govoril sem z enim izmed voditeljev izleta — slučajno je ta mož tudi funkcionar. Pravil je, da so bili izletniki pri prihodu domov silno neprijetno razočarani. Francija, Švica, Avstrija skozi katere so se vozili, so jim dovolile vozne glajšave od 30 do 50%. Na našem konzulatu v Lillu so jim pri odhodu zagotovili, da imajo v Jugoslaviji dovoljeno četrtinsko vožnjo in da prejmejo tozadevno dovoljenje na Jesenicah. Toda nič tega se ni izpolnilo, radi neke pomote pri zaračunavanju listkov bi jih v Ljubljani skoro zaprli. Radi takega postopanja so se tudi na pristojnih mestih pritožili. Imajo še druge pritožbe, za učitelja prosijo že več let — kljub obljubam in zagotovilom ga ni. Pogodba s Francijo za zavarovanje socialnih ugodnosti za naše delavce se ne sklene. Delavci iz drugih držav so deležni vseh mogočih ugodnosti na Francoskem, pri nas pa se nihče. Zato pa se

ponavlja žalostno dejstvo, da se dajo naši ljudje prepisati za Francoza, ker jih to upraviči do velikih podpor, katerih so pa deležni tudi drugi državljani n. pr. Čehi, Poljaki, Italijani in dr., katerih države imajo s Francijo sklenjene tozadevne pogodbe.

Za narodno zaves, in probujenje storijo veliko razna društva, otroci pa že govorijo večinoma francosko. Gmotno stojijo še precej dobro. Večina jih dela še vse delavnike, drugi pa po 10 delavnikov na 14 dni. V primeri, z našimi imajo kar sijajne plače in imenitna stanovanja — tako je v rudniških revirjih okoli Leusa. V splošnem imajo naše ljudi radi, ker so pridni delavci. Ponovno so tudi prosili, da bi prišli na tamošnje konzulate — nastavljeni, ki bi bolj razumeli naše potrebe. Vsi pa hvalijo vzorno in pošteno delo izseljenskega župnika g. Zupančiča, ki stori zanje, kar le more. Vse pa še vleče srce nazaj v staro domovino in upajo, da se ob ugodnejših razmerah zopet kmalu vidimo na domačih tleh.

Kalendar

Sreda, 30. avgusta: Roza Lim., devica: Pamahij.

Novi grobovi

† G. Franc Plevnik, v Ljubljani na Bleiweisovi cesti 1 je umrl g. Franc Plevnik. Pokopali ga bodo danes ob pol 4 popoldne. Naj mu sveti večna luč! Žalujemo svojcem naše sožalje!

† Herman Deisinger, v Ljubljani je umrl po dolgotrajni bolezni g. Herman Deisinger. Pogreb pokojnika bo v četrtek ob 16. N. p. v m. Žalujemo naše sožalje!

Osebnosti vesti

— Poročila sta se 29. avgusta v cerkvi sv. Jakoba gdca Viki Šerjakova — g. inž. Franjo Lukman. Poročne obrede je izvršil mestni župnik g. Janko Barle, za priči sta bila ravnatelj Ferd. Leske in hišni posestnik Anton Šerjak. Naše prisrčne častitke!

Ostale vesti

— Izseljencem v Franciji, ki so prispeli v skupini 120 oseb dne 12. avgusta na obisk v domovino in se nameravajo dne 31. avgusta zvečer vrniti v Francijo, je ministristvo prometa na intervencijo g. bana dr. Marušiča dovolilo četrtinsko vožnjo od železniške postaje prebivanja do Jesenic. To objavljamo, da izvedo za to ugodnost omenjeni izseljenski izletniki.

— Pri težkočah v želodcu, gorečici, zmanjšani slasti do jedi, zaprtju črevesa, pritisku na jetra, tesnobnih pojavih, trenjenju udov, zaspanosti, povzroči čaša naravne »Franz-Josef« grenčice točno poživljenje v zaostali prebavi. Zdravniška sporočila iz tropičnih dežel hvalijo »Franz-Josef« vodo kot zelo pomozno sredstvo proti grizi in obolenju želodca, ki nastopata v družbi mrzlice.

— Prošnja na vse javne funkcionarje. Uradni list Lavantinskega knezoškofjskega ordinariata v Mariboru št. 1911-VIII od 21. avgusta 1933, razglasa, da imajo v kratkem vsi župni uradi na primerno nedeljo izvesti dinarsko nabiralno akcijo v prid gradbenega fonda za zgradbo azila tuberkuloznim bolnikom. Ker je na deželi efekt te zbirke odvisen le od krajevne propagande in agitacije vplivnih javnih delavcev, prosimo Protituberkulozna liga v Mariboru vse učitelje in šolska vodstva, orožnike in žandarmerijske stanice, občinske odbornike in občine ter poštare in financarje, da skušajo kot javni funkcionarji po svojih močeh pomagati župnim uradom s primerno agitacijo, da bo uspeh tem večji. Vsak, ki bo pripomogel do ures-

Kaj trpiš in moleduješ, Mučiš se in obupuješ. Kaj ne veš, da ASPIRIN Reši Te vseh bolečin!

V. z. »JUGEFA« k. d., Zagreb, Gajeva 32. Oglas je registr. pod S. br. 3122 od 23. II. 1933.

Celje

— Akademija v mestnem gledališču. V soboto, dne 2. septembra priredi celjska »Soča« v mestnem gledališču akademijo.

— Otvoritev planinske koče na Smrekovcu. Podružnica SPD Šostanj otvori v nedeljo, dne 3. septembra na Smrekovcu v Mozirskih planinah nove planinske koče. S tem je izpolnjena dolgotrajna želja vseh smučarjev, ker bodo imeli tu nove izhodišče.

— Odkritje spominske plošče Sandi Wisiaku. Dne 8. septembra bo na Kamniškem sedlu odkritje spominske plošče za ponesrečenim turistom Sandi Wisiakom iz Ljubljane.

— 200 Din za klic »Heil Hitler«. Predstojništvo mestne policije v Celju je kaznovalo celjskega Nemca g. S. zaradi klica »Heil Hitler« z globbo 200 Din.

— Hranilno knjižico je izgubila. Rozmanč Terezija, natakarica, Cesta na grad 31, je dne 25. t. m. izgubila poštno hranilno knjižico, glasečo se na ime Hribnik Ana, natakarica pri Kolencu Antonu. Za gradom, z vloženim zneskom 1700 Din.

— Uradni dan zbornice TOI v Ljubljani. Za Celje in celjsko okolico bo v torek, dne 5. septembra 1933 od 8—12 popoldne v posvetovalnici Združenja trgovcev za mesto Celje v Celju, Razlagova ulica 8, pritižbe, levo.

— Družba lovšča k. o. Zagrad in Sp. Hudinja za dobo od dneva licitacije do 31. III. 1936 se bo vršila dne 21. sept. 1933 pri sreskem načelnstvu v Celju, soba št. 3. Družbeni pogoji so med uradnimi urami na vpogled v uradu sreskega načelnstva.

— Nesreče. Jelovčanu Antonu, tesarju iz Gotovelj, je padlo pri delu dleto na levo nogo; Jelovčan je dobil večjo rano. — Rebol Jože, sin posestnika iz Trzina, je padel s kolesa, dobil pri tem pretres možganov, si prebil ustnice in si poškodoval dlani na rokah. — Vranik Ivan, urar iz Celja je pred nekaj dnevi padel v Radečah preko neklih stopnic in si zlomil desno nogo v kolenu. Vsi ponesrečenci so zdravijo v celjski javni bolnici.

— Prijave za romanje k Mariji Bistriški, ki bo dne 9. septembra, se sprejemajo tudi v »Slovenčev« podružnici, Cankarjeva ulica 4.

— Hmeljski obiraleci odhajajo. Zadnje dni je na celjski postaji vse živo. Hmeljske obiralke so po opravljenem delu vračajo zopet na svoje domove.

— Dijaki se vračajo. Zopet so se pojavili po počitnicah v Celju prvi dijaki. Vršijo se namreč ponavljalni izpiti. Še nekaj dni in mesto bo popolnoma oživelo, ko se vrne mladina s počitnic in bo zasedla zopet šolske klopi.

— Izgubljen je bil dne 27. t. m. okrog 6 zvečer v Kersnikovi ulici skoraj nov volnen otroški jopič, vreden 30 do 40 Din.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sreda, 30. avg.: 12.15 Plošče 12.45 Poročila 13.00 Cas, plošče, borza 19.00 Otroški kotiček (Komanova) 19.30 Plošče 20.00 O kontroli mleka (dr. Kocijan) 20.30 Samospevi gdč. Megle in g. Dermote 21.30 Cas, poročila 21.45 Radio orkester 22.30 Angleske plošče.

Četrtek, 31. avg.: 12.15 Plošče, 12.45 Poročila, 13.00 Cas, plošče, borza, 19.00 Radio orkester 19.30 Gospodinjina ura (ga. Bartolova), 20.00 O kugi čebelnje zalege (dr. Kocijan), 20.30 Operne arije poje g. Ado Darian, 21.15 Večer operetnih pesmi in šlagerjev, poje gdč. Anta Kovačič, 22.00 Radio orkester.

Drugi programi

Sreda, 30. avgusta:

Belgrad: 19.00 Radio orkester, 20.30 Klavirski koncert. — Zagreb: 20.30 Koncert radio-orkestra — Dunaj: 19.00 Koncert vojaške godbe — Brno: 19.30 Carobna pisčal, opera, Mozart — Budimpešta: 13.30 Vokalni kvartet, 20.00 Orkestralni koncert — Leipzig: 20.05 Koncert pihalnega orkestra — London: 20.00 Bachove skladbe za simf. orkester in soli — Praga: 19.30 Madame Butterfly, opera, Puccini — Varšava: 20.00 Lahka glasba, 21.10 Violinski koncert.

Četrtek, 31. avgusta:

Belgrad: 19.30 Radio orkester, 20.30 Prenos iz Ljubljane — Zagreb: 20.30 Prenos iz Ljubljane — Dunaj: 12.00 Simfonični orkester, 17.30 Koncert (sopran, klavir), 19.05 »Vas deklete, opereta, Heiler — Budimpešta: 13.30 Vojaška godba na pihala, 22.00 Koncert ciganske kapele — London: Koncert simfoničnega orkestra in solistov — Milan: 20.30 Operni večer — Praga: 20.30 Mandolinski koncert, 21.00 Orkestralni koncert — Varšava: 18.35 Vokalni koncert, 20.00 Radio orkester. (iz »Radio Beograd«.)

Zobozdravnik dr. Rodoschegg
zopet ordinira

Kranj

Važno obrtno zborovanje. V nedeljo, dne 3. septembra ob pol 9 popoldne bo v prostorih hotela »Jelen« ustanovni občni zbor podružnice »Društva jugoslovanskih obrtnikov za Dravsko banovino« za kraj Kranj.

Paviljon na glavnem trgu že stoji. Preteklo soboto so gasilci napolnili nekaj dni prej postavljeni paviljon na Glavnem trgu z različni dragocenimi dobroti (lepa oprema), ki vzbujajo med občinstvom veliko zanimanje.

Božičeva tekstilna tovarna na Primskovem napreduje. Zadnje čase montirajo tkalne stroje, katerih bo zaenkrat okrog 30. Upati je, da bo jeseni tovarna prišla v obratovanje.

Kranj se obeta nova godba. Odkar je bila lani spomladi že dobro uspevajoča kranjska godba razpuščena, je bil Kranj brez domače godbe. Ob vsaki priliki je bilo treba iskati godev druge. Sedaj pa se snuje »Kranjsko glasbeno društvo«, ki naj izpolni to vrzel pomanjkanja domače godbe. Nova godba bo baje prvič nastopila na gasilski tomboli 10. septembra.

Tihotapka saharina aretirana

Kranj, 28. avgusta.

Pretekli četrtek, proti večeru, je orožniška patrulja patrolirala proti Kokrici in po ondotnem polju. Ob tistem času sta na polju blizu vasi Rupe bila doslej še nepoznani tihotapec saharina in 40 letna K. Marija iz kamniškega okraja. Marija je baš tedaj od tihotapca prejela večjo množico saharina, da bi ga potem na drobno razpečevala svojim odjemalcem. V tem trenutku je orožniška patrulja oba tihotapca zasledila in vprašala kaj delata. Dočim se je moškemu posrečilo pobegniti v temno noč, sta po orožnika ženska aretirala. Ta je pri preiskavi izpovedala sledeče: »Dne 18. avgusta sta bila skupaj z dotičnim tihotapcem v Kranju, kjer sta se dobila na trgu. Oni je prinesel s seboj saharin, katerega pa ni mogla prevzeti, ker ni imela denarja. Naročila mu je, naj saharin drugič prinese v Kranj, da ga bo vzela večjo količino.

Dne 23. avgusta sta se z neznanim tihotapcem dobila v Kovorju in se dogovorila, naj prinese saharin v Kranj in sicer tako, da ga bo oni tihotapec prinesel 24. avgusta na Kokriško polje. Ta dogovorjeni prevzem se je torej vršil ravno omejeni večer, ko je orožniška patrulja oba zasledila. Ženska pa onega tihotapca ni hotela izdati, čeprav ga pozna in ji je oni zaupal vse tajne tihotapških zvijač. Marija ima zveze z različnimi tihotapci, katere noče izdati. Končno je pa le izpovedala, da je njen dobavljalec, ki je pobegnil, znan pod imenom »Joško« in je doma iz Kovorja. Njo je letos januarja zasačil na Dovjem tajni policist v nekem gozdu z večjo količino saharina. Takrat je bila obsojena na eno leto zapor, katerega pa baje še ni odsedela. Kranjska orožniška sta pri njej našla 200 škatljice saharina ter povrnili in nahrbtnik pobeglega tihotapca. Ob karavankah cvete še vedno vabeči, toda življenjsko nevaren posel tihotapstva s saharinom in drugimi takimi blagom.

Od konjskega hlapca do velikega vezirja

V lepi Dalmaciji, v kraju Urana, je bil rojen Jožef Maskovič. Slučaj ga je zanesel v Carigrad za vlade sultana Murada IV. okrog leta 1630. Tam je služil najprej za konjskega hlapca. Pozneje je postal vratar, nato je sekal drva in nosil vodo po hišah. Ko pa je postal sultan Ibrahim (od l. 1640 do 1649), se je začela Maskovičeva karijera. Znano je, da je bil Ibrahim najbolj mehkužen turški vladar. Vsa politika se je odločevala v haremu. Zaradi lepe zunanosti in prikupljivega vedenja je turški cesar imenoval Jožeta Maskoviča za velikega vezirja z imenom Jusuf paša. Sultan mu je dal celo svojo hčer Fatimo za ženo in ga l. 1645 imenoval za vrhovnega poveljnika celokupne turške vojske na suhem in na morju. Iz hlapca je postal naenkrat najvišji turški dostojanstvenik in cesarjev zet — radi lepega obraza.

Prav takrat je sultan Ibrahim pričel vojsko z Benečani, katerim je hotel na vsak način iztrgati otok Kreta. Leta 1645 je poslal Jusuf paša veliko vojsko na Kreta. Turško brodovje je šlo 73 velikih galej in brezštevila transportnih ladij, na katerih se je peljalo 84.000 turških vojakov, katerim je zapovedoval Dalmatincec Jožef Maskovič. Pričel je oblegati mesto Kaneo na Kreti, katero je branilo le 1000 vojakov pod poveljstvom Nava-giera. Od Turkov je padlo v naskokih 30.000 mož, a tudi Benečanov je padlo polovico. Zato se je me-

rala posadka podati pod pogojem, da smejo Benečani z vsem svojim premoženjem in orožjem oditi iz mesta. Jusuf paša se je vrnil v triumfu kot zmagovalac v Carigrad. Nasprotniki so začeli Jusuf pašo črniti, češ, da je izgubil polovico vojske na Kreti, da se za pravega Turka ne spodobi, da bi dovolil prost odhod premaganim kristjanom, da je podkupljen od Benečanov itd. Sultan zapove Jusuf paši, naj gre ponovno na Kreta in si otok popolnoma podvrže. Vezir mu odgovori, da galeje nimajo vesel, in da sultan ne pozna načina bojevanja na morju. »Nesrečnež, ti me boš učil bojevanja na morju!« Rablju pa zakliče: »Prinesi mi hitro njegovo glavo!« Meč se zablika in vezirjeva glava pade. Sultan je pobere in reče: »Kako je škoda teh rožnatih lic!«

Tako je končal šele 36 let stari veliki vezir Jusuf paša, zet turškega cesarja — Dalmatincec Jožef Maskovič. Kdor se čudi, da je konjski hlapec dosegel toliko čast, naj pomisli, da tudi diktatorji Italije, Nemčije in Rusije niso v državljanskem pravu posebno izobraženi močje in da so še danes v nekaterih državah ministri, ki se toliko razumejo na stroko, katero zastopajo kot vrhovni šefi, kakor se je razumel konjski hlapec Jožef Maskovič na strategijo in vodstvo prve svetovne velesile takratnega časa.

Napoleonovo zadnje domovanje na Sv. Heleni (ob afriški zapadni obali). Hiša, ki je bila že razpadala, je dala franc. vlada popraviti in urediti v njem Napoleonov muzej.

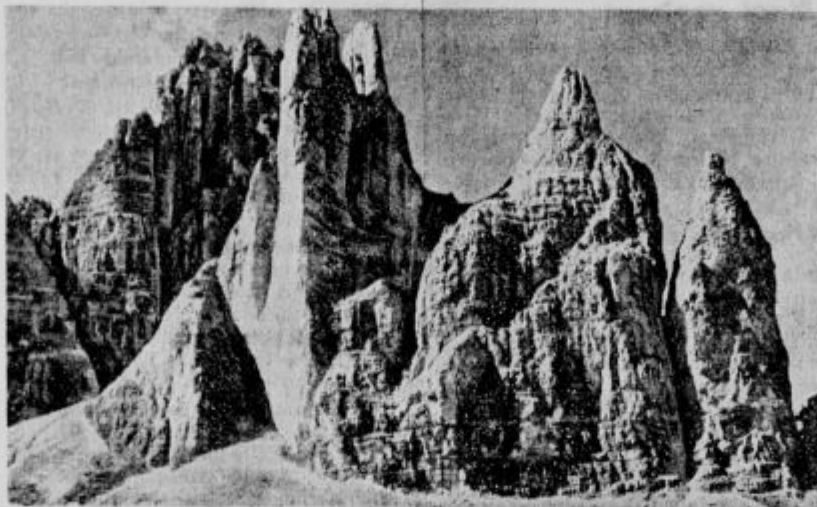
Avstrijski polkovnik Emanuel Gucika, ki je konstruiral novo gondolo za polet v vesolje. Polet poizkusijo v kratkem.

Farmerji si delajo pravico sami

Okraj Plymouth v ameriški državi Jowi je doživel resne agrarne izgrede. Do 200 farmerjev je napadlo okrajnega sodnika Charlesa Bradleya v mestu Learsu. Zahtevali so od njega prisego, da ne bo več na dražbi prodajal zemljišč obubožanih poljedelcev. Sodnik je rekel, da mora vršiti svojo dolžnost. Množica, ki je poprej zvezala vse služe, ga je odvlekla v mestni park in obesila na drevo. Sodnik je ostal živ, ker se je dotikal s prsti nog tal, a množica ga je pihla s petrolejem in obmetavala s cestnim blatom. Šele mestni župnik, ki je šel na sprehod, je rešil sodnika pol ure pozneje. Slični izgredi so se vršili v bližnjem O'Bryanskem okraju, kjer je 600 farmerjev obmetavalo šerifa in njegove pomočnike s kamenjem. Šerif si je rešil življenje edino s tem, da je obljubil preklicati napovedane dražbe. Gubernij države Jowe je proglasil izredno stanje za ves okraj in poslal v Lears 400 vojakov, ki varujejo sodišče in spremljajo sodnika Bradleya.

Srečen otok

V London je prispela gospa Hathaway, fevdalna lastnica otoka Sarca, da kraljici predstavi svojo hčerko in prestolonaslednico. Predniki sedanjice »zadnje gosposke« vladajo na otoku od časov kraljice Elizabete. Lastnica otoka Sarca ima 700 podložnikov, ki ne plačajo davkov, a morajo opraviti po dva dneva tlake na leto. Parlament na otoku pošlje v stari normanski francoščini, in »gospa otoka« potrjuje ali odklanja sklepe. Gospa ima pravico prepovedati bivanje na otoku poljubni osebi, in sicer brez navedbe vzrokov. Tujci, ki prihajajo na otok, plačajo po en šiling, a ta denar je potreben za zgradbo novega pristanišča, ki bo stalo nad 30 tisoč funtov šterlingov. Najvišja v zakonu odmerjena globa znaša tri funte šterlingov in jo plača lovec, ki ustrelji galeba. Te ptice so pod zakonskim varstvom, ker vedno letajo ob skalovju in je njihovo kričanje rešilo v megli že marsikatero ribiča na poti proti domu. Težji zločini so na otoku neznani.

Drei Zinnen v Sekstenskih dolomitih, katerih se verna stena je veljala doslej planincem za nepremagljivo. Te dni pa so tudi tem deviškim vrhovom stopili na teme znani gorski vodniki Dimai, Dibona in trije tovariši.

Spomenik v svetovni vojni padlim francoskim topničarjem na Plateau du Moulin Laffaux, ki ga v kratkem odkrijejo.

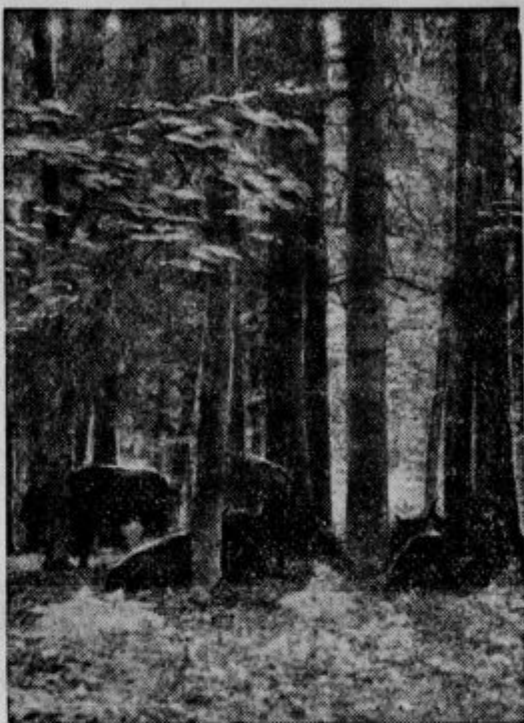
Tudi Ameriko je udarilo ...

Pisali smo že o nepregledni vojski napoldoraslih mladeničev in otrok, žrtev krize, ki se potikajo po Zedinjenih državah. Zapuščajo rojstne hiše, ker iščejo zaslužka, a ga ne najdejo in zdrknejo med navadne potepuhe, vlomilce, berače. Američani se poslužujejo za označbo tega novega pojava sovjetskega izraza in izraz »U. S. A. bezprizorni« se je udomčil v dnevnem tisku. Nova vlada je sklenila, da bo odločno zajela propadanje nedoletnih. Kongres je že sprejel zakon o vojni vzgoji vseh na cesti zasačenih potepuhov. Vojno ministrstvo je dobilo 20 mil. dolarjev kredita in gradi taborišča za 80 tisoč mladeničev v starosti od 15 do 20 let. Omenjeno zakonsko besedilo poudarja sicer »načela osebne prostosti«, a kljub temu bo vzgoja po taboriščih nedvomno prisilnega značaja. Vsled tega levičarski dnevniki načrt zelo napadajo. Zakon govori o »prostovoljnem vstopu v vojaška pripravljalna taborišča«. Kandidat mora samo dokazati, da je vsaj 6 mesecev brez posla, telesno zdrav in da je dovršil ljudsko šolo. Toda stražniki lahko odpeljejo brezposelnega v taborišče tudi, če tega ne bi maral. Na papirju sme gojenec zapustiti taborišče, če pride do zaslužka. A slednji je nedosegljiv, in »brezprizorni« torej mora ostati v taborišču oz. pri vojakih nedoločen čas. Vzgoja se popolnoma strinja z vojaškimi predpisi glede obleke, hrane, dela in dr. Vojni strokovnjaki so izračunali, da bodo omenjena taborišča stalež ameriške vojske skoraj podvojila.

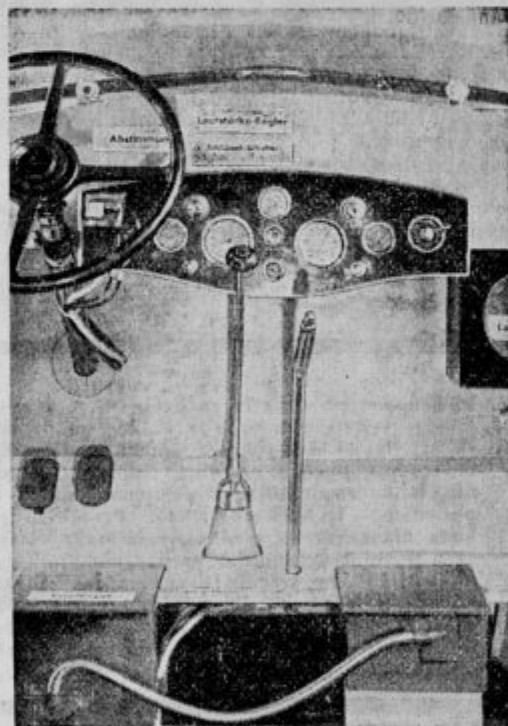
Dober svet. Na letovišču je pastir gonil vsak dan okrog petih zjutraj živinčeta na pašo. Dimka je imela zvonec, kar je motilo nekega tam bivačega moža, ki so ga nazivali »ekscelenc«. Ta častivredna postava meni, da bi se ta nered in to motenje z ozirom na njegov naslov dal odpraviti. Gre k županu in pove svojo pritožbo, da ga krave motijo pri spanju. »Ali bi se ne dalo kaj ukreniti proti temu?« — Ljubeznivi župan pravi: »O ja, gospod ekscelenc! Bolj zgodaj vstajajte!«

Kdo nam more vedriti in oblačiti

Prof. Oswald Flamme je objavil v Zborniku berlinske tehnike razpravo o vplivu letalstva na vreme. Avtor dokazuje, da mora sleherno letalo omajati ono »zračno ravnotežje«, kadar visijo kapljice vodne sopare nepremično nad zemljo. Letalo sproži zvočne valove, električne tresljaje in plinske curke. Vse to zruši ravnotežje v ozračju. Posledica tega pojava so nepričakovani oblaki na solnčnem nebu in nalivi. Prof. Flamme navaja tudi več zanimivih primerov, ki dokazujejo omenjeno odvisnost. V Hamburgu sta nekega dne skoro istočasno pristali dve velikanski letali: »Do-X« in »Junkers H-38«. Pol ure pozneje se je utrgal oblak, čeprav so prerokovali vsi napovedovalci solnčno vreme. Tudi prebivalci znanega urarskega središča Schaffhausna blizu letališča v Friedrichshafnu so navajeni dežja. Čim odrine Zeppelin v Južno Ameriko in se prikaže nad mestom, takoj prične v Schaffhausnu deževati. Ta dež traja navadno 10—15 minut in se konča, čim izgine zrakoplov. Odtod je razvidno, da morajo dežja potrebni kmetje vabiti na obisk letalce. Mesto, nad katerim krožijo letalci, bo vedno imelo slabo vreme, posebno, če se gibljejo letala v neznatni višini.

Domovanje zadnjih turov v Evropi v prostranih gozdovih pri Bialystoku na Poljskem. Turi so pod strogo zaščito in skrbi za njihovo vzdrževanje mednarodna družba 40 držav. Dobro razvit tur je do 3 1/2 m dolg in 15 stotov težak.

Avtomobilsko radio, ki ga moremo montirati na vsako vozilo. Je zavarovan proti vlagi in prahu in tako občutljiv, da zadostuje za brezhibno sprejemanje kratka antena v vozu.

Z lova. Žena proti možu, ki pride z lova nekoliko nakajen: »Ste pa gotovo imeli lov neke tam na drugem delu zemlje!« — Mož: »Kako meniš, draga? Ali zato, ker sem se tako dolgo zamudil?« — Žena: »O ne; zato, ker si prišel z »cafno« domov.«

Anglija plačuje v srebru: V San Francisco so pripeljali 9000 palice srebra v vrednosti pet milijonov dolarjev. To je prvi obrok plačil v srebru v zvezi z zadnjega angleško-ameriškega dogovora.

Vzorno urejeno kletno zavetišče proti zračnemu napadu. Kljub vsem konferencam in paktom postajajo taka zavetišča menda le čimboli aktualna.

Prihranite za suha leta!

Dovolite mi, da Vam predlagam naslednje:
V Savinjski dolini bodo ljudje letos imeli po dolgem času zopet precej denarja. Bati se je pa, da bodo zopet tako lahkomišelnost razmetavali denar, kakor so ga v prejšnjih časih, za svilo, motorje in avtomobile. To skeptično sodbo o njihovem značaju in nezmognosti, da bi se iz slabih let česa naučili, sem slišal iz ust ljudi, ki razmere poznajo. Gotovo je tudi, da bo Amerika prihodnje leto že sama imela dovolj hmelja ali pa celo že preveč in potem zopet ne bo v Savinjski dolini denarja. Ali bi hoteli v Vašem časopisu ljudi na to stvarnost opozoriti sedaj takoj, ko še ni vse prodano in jih prositi v nedoktrinarnem tonu, naj mislijo sedaj, ko imajo denar, na suha leta? Potrebno bi bilo to napraviti v večjem slogu, tako da bo izgledalo, kot da se javnost obrača nanje s prošnjo. Prepričan sem, da si bo Vaš list s tem pridobil veliko zaslug, moralno in materialno, za naš narod.

Maribor, 27. avgusta 1933.

M. G.

Pripomba uredništva. Pisec je zadel krepko v najhujšo rano, ki prične razjedati gospodarstvo vsakega mladega in neizkušenega go-

spodarja, ko pride morda nepričakovano do denarja. To ni torej samo slabost naših hmeljarjev. Pokazala se najbolj drastično v Savinjski dolini, ker je vsa pokrajina nenadno obogatela. Slabe gospodarje smo se več ali manj pokazali po vseh, ker smo kar razsipali denar, ko ga je bilo kolikor v obilici; slabe gospodarje so se pokazali posebno naši mladi podjetniki, ki niso imeli še za seboj dolgotrajne izkušnje tujih industrij in trgovcev. Nad nami se je to slabo gospodarstvo nasevalo, ko je pritisnila kriza in nismo imeli prav nič prihrankov iz »mokrih« let in prav ta okolnost je bila kriva, da je minilo podjetje in kmetij propadlo.

Da bi ta čola ne bila zaman! Prav v Savinjski dolini dobro vedo, kakšna so suha leta! Nad hmeljarje so prišla in jih udarila toliko bolj, ker so se v prejšnjih razvalili. Udarila so jih tako, da jim tega udarila eno »mokro« leto, eno leto boljše hmeljske konjunktore, nikakor ne more ozdraviti, njihov položaj ne bo kljub dobri konjunkturi posebno rožnat. Zato je svarilo našega dopisnika toliko bolj na mestu in po našem listu prinašamo hmeljarjem z resnično ljubeznijo in skrbjo za gospodarsko usodo Savinjske doline. Nikdo ne ve, kaj prinese prihodnje leto.

—3.50, bikli za klanje 2.75—3.25, glavne krave debele 2.25—4, plemenske krave 1.75—2.25, krave klobasnice 1.50—2, molzne krave 3—3.25, breje krave 3—3.25, mlada živina 3.50—5, teleta 5.50—6.50 Din za kg žive teže. Prodanih je bilo 306 komadov, od tega za izvoz v Italijo 14. Mesne cene: volovsko meso I. vrste 10—12 Din, volovsko meso II. vrste 8—10 Din, meso od bikov, krav in telic 5—10 Din, teleče meso I. vrste 10—14 Din, II. vrste 6—8 Din, svinjsko meso sveže 10—16 Din.

Dunajski praški sej. Dogan je znašal 7733 pršutarjev in 5595 špeharjev, skupaj 13.328 glav. Od tega 5749 iz Avstrije, 7775 iz inozemstva. Cene so bile naslednje: špeharji I. 1.35—1.88, stari 1.28—1.34, kmetski 1.40—1.50, križani 1.40—1.55, pršutarji 1.50—1.70 šil. Pri zelo živahnem prometu so narastle cene I. špeharjev za 2 groša, kmetskih prašičev za 6 do 8 grošev, križanih za 7 grošev, srednjih in slabših pršutarjev pa za 2 groša.

Hmelj

Zalec, 29. avg. Kupčija je postala nekoliko mirnejša in je nepretrgano dviganje cen nekoliko ponehalo. Dočim je bilo davi opaziti nekaj manj zanimanja, je tekom dneva povpraševanje zopet oživel in so se cene uvrstile na 85 do 95 Din za kg. Mnogi so računali, da bo z današnjim dnevom nekaj več ponudbe s strani produkcije, pa je ni bilo. Producenti so bili sicer pripravljeni tudi na večje zaključke, vendar pa večina njih zahteva neomajno 100 Din za kg. Ker se tudi v inozemstvu cene stalno dvigajo, smatrajo svoje zahteve za upravičene.

Sport

TUDI JESENJANI V TABORU PLAVACEV!
Uspele plavalne tekme ASK Gorenjca.

V lepem sportnem kopališču bivšega jeseniškega župana g. Cuferja je priredil agilni sportni klub ASK Gorenjec preteklo nedeljo plavalne tekme, katerih so se udeležili poleg številnih jesenjanov tudi najboljši plavalci ljubljane. Že pred pričetkom tekmovalja je zasedlo mnogobrojno občinstvo obsežne terase okrog kopališča in je z velikim zanimanjem sledilo posameznim točkam.

Tekme je otvoril predsednik kluba g. dr. Kržan, nakar je sledila prva točka 100 m prosto za goste. Zmagal je Wilfan (Primorje) v času 1:03, drugi Frič (Ilirija) 1:04. Ostali rezultati: 353 m prosto: 1. Heim 23.1, 2. Schwab 24.4, 3. Luckmann 25.4; 500 m prosto: 1. Michael 4:10, 2. Jesih 4:12.5, 3. Zirovnik (vsi Ilirija) 4:14.4; 100 m prsno Ilirijani: 1. Hribar 1:25.6, 2. Jamnik 1:33.7, 3. Lavrič 1:36; 100 m prsno Jesenjan: 1. Hoffmann 1:38.3, 2. Kotnik 1:45.2; za tem so tekmovali tri mešane štafete na progi 3x66.6 m: zmagala je štafeta Jamnik, Wilfan, Čuden v času 2:33.4. Jeseniški naraščaj je tekmoval na 353 m prosto; zmagal je z velikim naskokom talentirani Segolin v času 34.3 sek. V štafeti 4x353 m prosto so startala tri jeseniška in tri ilirijanska moštva; prvo jeseniško moštvo je doseglo čas 1:36.4, ilirijansko pa 1:18.4, 353 m prosto deklice: 1. Pohar 42 sek., 2. Rubčić 42.2, 3. Potrato 45 sek.

Kljub temu, da je bila voda hladna, so dosegli plavalci zelo dobre rezultate in upamo, da bo v jeseniškem kopališču postavljen še masekrek rekord. Donacii plavalci so pokazali dovolj sposobnosti in po marljivem treningu bodo lahko še prihodnje leto sodelovali na podsestvenem prvenstvu.

Po plavanju se je vršila tekma v skokih, za tem pa sta Ilirijana Kordelič in Petrovič izvajala propagandne skoke, pri katerih je bil zlasti prvi predmet občudovanja. Sledila je waterpolo tekma med Ilirijo I in Ilirijo II (sodeloval je tudi Wilfan od Primorja), ki pa je mnogo trpela na tem, da je voda na eni strani preplitka. Rezultat 2:2. Pri prireditvi je sodelovala tudi godba Krekovega doma.

Jesenjancem, ki so prireditve vzgledno organizirali, želimo v plavalnem sportu še mnogo uspehov!

SLUŽBENE OBJAVE L.H.P.

Redna seja upravnega odbora se vrši danes ob 29 v posebni sobi restavracije »Slone«. Točno in polnoštevilno!

Klubska ženska lahkoatletsko prvenstvo L.H.P. za leto 1933. Upravni odbor podsvetva opozarja vse klube, da je zadnji dan prijav za žensko lahkoatletsko prvenstvo LIHP v petek 1. sept. opoldne. Prijave je treba poslati na naslov podsvetva, Ljubljana, kavarna »Evropa«. Prijavi mora biti priložena prijavnina 50 Din. Istočasno je treba poslati po en izvod prijavi prireditelju v mesto, kjer pamerava dotični klub startati, in sicer v Ljubljani na naslov: SK Ilirija hazenska sekcija, v Mariboru pa SK Maratonu. Tem prijavam ni potrebno priložiti prijavnine. Zakasnele prijave, odnosno prijave brez prijavnine, se ne bodo upoštevale.

BAYER, BAYER, BAYER,

to je glavno! Pazite vselej na ta zaščitni znak in nikdar ne boste kupili ponarejenih izdelkov. Pristni Pyramidon Vas ne bo nikdar razočaral, njegov učinek pri glavobolu in migreni je nedosegljiv.

V z. Jugosl. k. d. Zagreb, Gajeva 32. Oglas je registr. pod š. br. 9453 od 31. V. 1933.

Tekmovanje se vrši neprekinjeno 8. septembra v Ljubljani in Mariboru. Točen raspis tekmovalja je bil objavljen v »Slovenec« 20. avg. SK Ilirija (hazenska sekcija). Danes hazenski in lahkoatletski trening za vse članice od 17.30 dalje. Ruša, Boža, Nika, sigurno!

SK MURA : SK RAPID 2:1 (1:0).

Ob velikem številu občinstva se je odigrala v nedeljo prijateljska nogometna tekma med SK Muro in SK Rapidom iz Maribora. Mura je tokrat pokazala, da zna biti tudi na nogometnem polju nevaren nasprotnik. Enajststoričnika Rapida, ki je prošlo nedeljo premagala ISSK Maribor, je morala podleči krasni igri, ki so jo predvedli igralci Mure. Duša Rapida je bil, kot po navadi Barlovič, ki je s svojo krasno igro pridobil simpatije občinstva.

Oba moštva sta igrala popolnoma fair. Pri Muri se je posebno odlikovala obramba. Občinstvo je z napetostjo spremljalo igro ter po končani tekmi s ponosom zapuščalo igrišče. Tekmo je sodil prav dobro g. Neinec Janez.

SK Ilirija - težko atletska sekcija sklicuje za drevi ob 20.15 zelo važen sestanek za vse težkoatlete. Določitev odhoda za Celje, g. Vrečko Franc se obvešča, da je določen za nastop v Celju in naj se radi tega javi 3. sept. pri prihodu popoldanskega vlaka v Celje g. Neredu, da dobi nadaljnja navodila. Vsi atleti, ki imajo triko doma, naj ga prinesejo na sestanek. Vsi in točno!

Makkabi - svetovne igre. Židje so pri svojih finalnih tekmovaljih, ki so se vršila pretekli dni v Pragi, dosegli nekaj lepih rezultatov. Zelo veliko je bilo zanimanje za finale v tenisu, kjer sta se srečala Pennin in Hecht in kateremu boju je prisostvovalo 2000 gledalcev. V tenisu je zmagalo Českoslovaška.

Lahka atletika pa se je v finalu tako-le pokazala:

100 m: Engel (Českoslovaška) 10.6 nov češki rekord;
1500 m: Blady (Avstrija) 4:13;
štafeta 4x100 m: Anglija 43.8;
štafeta 4x400 m: Avstrija 3:29.4;
štafeta Teodora Heyla: Avstrija 43.12

V nogometnem finalu je Poljska premagala Romunijo z 2:1. Tretje mesto je zasedla Litva, ki je premagala Českoslovaško z 4:0.

Žitni sporazum in Podonavje

K našemu včerajšnjemu poročilu dostavljamo, da člena 3 in 4 londonskega sporazuma določata, da smejo podonavske države v letu 1933/1934 izvoziti samo 50 milijonov mernikov (bušljev), kvečjemu 54 milijonov in za leto 1934/1935 do 50 milijonov. Med tem časom ne smejo povečati površine zasejane zemlje. Količina, ki jo sme izvoziti svetjska komisija, bo določena pozneje. Člen 6 določa, naj države izvoznice ne pospešujejo povečanja zasejane zemlje in naj bolj pospešujejo konsum pšenice, ter odpravijo ukrepe, ki ta konsum ovirajo. Tu so mišljene tudi določbe glede pristnega mešanja, oziroma mešanja pšenice. Nadalje je bil v Londonu ustaljen poselovalni odbor, v katerem imajo Amerika, Kanada, Avstralija in Argentina po enega predstavnika, podonavske države dva, zastopana je tudi Rusija po enem delegatu. Odbor se sestane 18. septembra.

Na konferenco so v London prispeli podatki o stanju pšenice. Ti govorijo splošno o dobri letini, ki je v Londonu niso prav nič veselili, ker se vprašanje žitno prodaje s tem še bolj komplicira. Po podatkih mednarodnega kmetijskega urada, bo letošnji pridelek po kakovosti, kakor tudi po količini višji kakor lanski. Ako izvažamo Rusijo, bo letos pridelek za 26 milijonov stotov večji kakor lansko leto, za 54 milijonov večji kakor je bil povprečni pridelek v letih od 1927—1931. Posebno ugodna so v primeri s prejšnjimi podatki poročila iz Romunije in Madjarske, prav tako napovedujejo na Poljskem in Českoslovaškem dobro letino. Evropa ne bo letos potrebovala več kakor 100 milijonov stotov pšenice, Rusija ni pri tem računana vsleta med evropske države. Od teh 100 milijonov bodo lahko dobavile 15 milijonov same evropske države, tako da pridejo prekmorske države in Rusija v poštev samo za dobavo 85 milijonov stotov. Lansko leto so lahko te države dobavile Evropi 117 milijonov. S trgovskega vidika je letošnji položaj očitno slabši, in sicer za razliko med 85 in 117.

Rusija in prekmorske države bodo lahko letos razprodale v Evropi komaj nekaj nad dve tretjini lanske oddaje. Za prejšnja leta so ameriški in kanadski farmerji tožili o silni krizi, ker niso mogli razpečati svojega blaga. Toliko hujsi je položaj letos. Javno je, da bi bila slaba letina za te veleposelstnike vprav odrešila, ne tako seveda za malega konzumenta. Spričo takšnega stanja je jasno, da se konferenci ne bo posrečilo dvigniti sedanjih cen pšenice.

Borza

Dne 29. avgusta 1933.

Denar

V primeri s prejšnjim dnem ni znatnih izprememb. Le funt še vedno pada očitno pod dojem pogonjanj z Ameriko glede stabilizacije obeh valut na nižji stopnji.

Ljubljana. Amsterdam 2310.40—2321.76, Berlin 1361.80—1372.60, Bruselj 799.13—803.07, Curih 1108.35—1113.85, London 181.97—183.57, Newyork 4008.27—4036.53, Pariz 224.54—225.66, Praga 169.67—170.53, Trst 302.13—304.53, avstrijski šiling v pri-valnem kliringu 8.75—8.80.

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 51.075 Din.

Curih. Pariz 20.2725, London 16.54, Newyork 362, Bruselj 72.20, Milan 27.29, Madrid 43.15, Am-

sterdam 208.65, Berlin 123.075, Dunaj 72.7650 (56.60), Stockholm 85.30, Oslo 83.20, Kopenhagen 73.90, Praga 15.335, Varšava 57.80, Atene 2.96, Carigrad 2.46, Bukarešta 3.08.

Dunaj. Dinar je notiral 8.89 den.

Vrednostni papirji

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 48.53, vojna škoda 231—233, dec. 233—235, 7% Bler. pos. 33.50—34.50, 8% Bler. pos. 35—36.50, 7% pos. DHB 48.51, 6% begl. obv. 36—37.50, Dunaj-Zagreb 856—866, Dunaj-Belgrad 859—869, Grčija-Zagreb 38.50—39, Grčija Belgrad 37—39. — Delnice: Narodna banka 3580—3730, Priv. agr. banka 222—225, Sečerača Osijek 170 bl., Trboveljska 125 bl., Izis 25.40, Impex 50 den.

Belgrad. Narodna banka 3500—3700, Priv. agr. banka 225—227 (227, 226), 7% inv. pos. 51.50—52.50 (53), 6% begl. obv. 36.50—37.25 (36.75), vojna škoda prompt 232.50—233.50 (233.50, 232.50), okt. 234—234.50 (235, 234.50), dec. 234—236, 8% Bler. pos. 36 bl., 7% Bler. pos. 34.50 bl., 7% pos. DHB 48—50.

Dunaj. Podonav.-savska-jadr. prioriteta 53.25, Narodna banka 144, Alpine 11.40, Steg 15.70.

Žitni trg

Ljubljana. Koruza prompt, mlevska vozina (vse slov. postaja, plačilo 30 dni) 105—107.50, sept., navadna vozina 112.50—115, pšenica nova sprem., 78/79, 2%, rešetana, mlevska vozina 155—157.50, nova baranj., 78/79, 2%, rešetana, mlevska vozina 157.50—160, nova bač., 79/80, rešetana, mlevska vozina 167.50—170, moka bač., 0, iz nove pšenice 320—325, ban. 0, iz nove pšenice 330—335.

Tendence: za les bolj živahna; za deželne prideleke mirna.

Novi Sad. Pšenica bač. okol. Novi Sad 105—107.50, bač. okol. Sombor 102.50—105, srbač., gorban, in bač. ladja Donava 105—107.50, gorbač., bač. potiska in bač. ladja Tisa 107.50—110, sprem. in slavonska 100—102.50, južban, 97.50—100, vse 78 kg, 2%, koruza bač. 62—64, sprem. 63—65, bač. okolica Sombor 63—65, slav. 65—67, ban. 63—65, bač. ladja Sava in Begej 65—67, bač. ladja Tisa in Donava 2. 187.50—207.50, 5. 167.50—187.50, 6. 137.5—157.5, 7. 95—105, 8. 50—52.50, ban., sprem. Og. 99.75—102.50, 2. 177.50—192.50, 5. 157.50—177.50, 6. 127.50—142.50, 7. 90—100, 8. 50—52.50. Ostalo nespremenjeno. Tendence prijazna. Promet: 99 vag.

Sombor. Pšenica bač. okol. Sombor 102.50—105, gorbač., 110—112.50, sprem., slav. 97.50—100, ban. 105—107.50, ban. potiska 110—112.50, bač. potiska 112.50—115. Ostalo nespremenjeno. Tendence nespremenjena. Promet: 56 vagonov.

Budimpešta. Tendence nejasna. Promet slab. Pšenica okt. 8.43—8.57, zaklj. 8.42—8.44, marec 9.47—9.60, zaklj. 9.48—9.49, rž okt. 5.07—5.10, zaključek 5.07—5.08, marec 5.93—6, zaklj. 5.96—5.97, koruza sept. 6.85, maj 7.58—7.62, zaklj. 7.58—7.59. Chicago. Pšenica maj 96.500, sept. 88.375, dec. 92.250, koruza maj 51.250, sept. 50.375, dec. 55.750, oves maj 53.375, sept. 48.250, dec. 50.500, rž dec. 73.750.

Winnipeg. Pšenica okt. 71.500, dec. 73.375, marec 78.625.

Živina

Mariborski živinski sejem 28. avgusta. Prignanih je bilo 15 konj, 12 bikov, 130 volov, 331 krav in 16 telet, skupaj 204 komadi. Cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli volji 4—4.25 Din, poldebili volji 2.50—3.25, plemenski volji 3.25

Samuel Lover:

RORY O'MORE

Irski ljudski roman.

Ko je De Lacy zapustil hišo svoje ljube, je šel iskati prijatelja in ga prositi, naj stopi k monsieurju Hippolytu Delierju in ga povabi na jutrnji sprehod v okolico Trga Ludvika XV. Ni iskal dolgo, ko je srečal tovariša častnika, kateremu je vso zadevo razložil. Ta mu je bil takoj pripravljen sekundirati. Ko sta se domenila zaradi sestanka, sta se razšla. Drugo jutro je častnik prišel po De Lacya in v spremstvu Rorija sta se odpravila na kraj dvoboja.

»Zakaj imaš tega čudnega mornarja s seboj?« ga je vprašal stotnik Sangchaud in začudeno pogledal Rorija, ko so stopili na cesto.

De Lacy je stotniku razložil, kdo je Rory in zakaj nosi tako obleko. »Vzel sem ga pa s seboj zato, ker mi je še nekaj pri srcu, kar ti moram povedati. Glej, Sangchaud, lahko se zgodi, da padem. In če bi se to zgodilo, te pri najinem tovarštvu v orožju prosim, da se zavzameš zanj. Če ga ne moreš spraviti nazaj na Irsko, vzemi ga k svojemu polku, ker boljšega fanta kakor je on, nisi svoj živ dan poznal.«

Ko so prišli do Tuillerij, je Rory, ki je do tedaj molčal, začudeno gledal to veličastno poslopje in se ni mogel premagati, da se ne bi obrnil na De Lacya.

»Prosim, oprostite mi, gospod De Lacy, čigava hiša je to?« je vprašal.

»To je bila kraljeva hiša, Rory. Pravijo ji Tuilleries. To je bila palača.«

»Palača, gospod? Kako škoda, da so tako varčevali, ko so jo zidali.«

»Varčevali, Rory? Mislim, da je dovolj velika.«

»Da, zelo velika je, a človek bi mislil, da pri palačah ne varčujejo z ničemer.«

»In s čim mislite, da so varčevali?«

»Ker se vidi, gospod, kakor da bi imeli, ko so jo zidali, premalo kamena in preveč lesa in škrla za streho in okna.«

»Pojdimo, pojdimo,« je priganjal Sangchaud, »biti moramo prvi tam.«

Ko so prišli na domeni kraj, je stotnik potegnil iz toka, ki ga je nosil pod pazduho, dva meča. Rory je začudeno pogledal. Doteknil se je De Lacyevega komolec in dejal: »Tristo zelenih, kaj pa je to, kaj pa mislite, gospod?«

»Dvobojevala se bova, Rory.«

»Dvobojevala. Trenotek prej pa sta še hodila skupaj kakor prijatelja. Ne, tega pa ne razumem.«

De Lacy ni mogel skriti smehljaja ob Rorijevi domnevi, da se bo dvobojeval s svojim sekundantom in zato mu je stvar razložil.

»Ni čudo, da sem tako mislil, ko pa nisem videl tistega, s katerim se boste udarili. In zakaj se boste, gospod, če vas smem vprašati?« je zopet vprašal Rory.

»Zdaj vam tega ne morem povedati, Rory, a vzel sem vas s seboj, da vas izročim v varstvo tega svojega prijatelja, stotnika Sangchauda, ki se bo za vas brigal, če se mi kaj zgodi.«

»Bog obvaruj, da bi se vam kaj zgodilo, gospod De Lacy. In še name mislite, ko je vaše življenje v nevarnosti. Bog vas blagoslovi, Bog vas blagoslovi! Vi imate res dobro srce, zlato srce! Vrag se vas bo bal v boju in angeli vas bodo varovali kakor so v tujni mene obvarovali.«

De Lacy se je obrnil v stran, da bi skril solzo, ki se mu je utrlila ob pogledu na tega zvestega fanta.

Tedaj je pristopil Sangchaud, mu ponudil enega od mečev in dejal:

»Poizkusi, ali ti je prav?«

»Da,« je odvrnil De Lacy, »dober bo, dobro je balanciran. Samo rezilo je malo bolj upognjeno, kakor imam rad.«

»Tem bolj udarja po lakti,« je dejal Sangchaud.

»Vem, tako pravijo naši najboljši sabljači. A rajši bi imel tega,« je rekel De Lacy, »vzel drug meč in ga skrbno ogledoval.« Oba sta zelo dobra, a ta bo zame.«

»Motiš se,« ga je zavrnil Sangchaud. »S tistim se boš slabše bil kakor s tem, ki ga držim jaz. Vsekakor boš pa lahko kmalu sam presodil, kakšen je, zakaj vidim, da moza prihajata. Ali hočeš tega, ki sem ti ga priporočal?«

»Ne,« je odvrnil De Lacy, »ta je pripravnejši zame.«

»Dobro, kakor želiš, a s tem ga bolj gotovo ubiješ.«

Hippolite in njegov sekundant sta bila kmalu na mestu in so začeli. Rory je ves čas pozorno opazoval vsako kretnjo, s katero sta nasprotnika napadala ali odbijala in ves razburjen vzklikal, kadar je borba zahtevala, da sta mesti zamenjala. Marsikateri navdušen »Zivjo« se mu je izvil, kadar je videl, da nasprotnik popušča. Ko je pa videl, kako koleba, in da je omahnil ker ga je De Lacy zabodel, je zakričal: »Hura! Vi ste ga, vi ste ga!«

Delier je dobil globoko rano v desno laket, kar je dvoboj končalo. Ko sta De Lacy in njegov sekundant formalno pozdravila potlačena nasprotnika, sta odšla. Bog vas živi, gospod,« mu je Rory veselo čestital: »saj sem vedel, da se vam ne bo zgodilo nič hudega, a ko sem videl, kako sta drug v drugega merila s tistimi grdimi meči, sem želel, da bi imeli kos gorjate iz črnega trna v pesti, zakaj na tisto se lažje zanesete kakor na tukele igrače.«

»Ljudska knjižnica: iz založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: Lovrenčič: Publius in Hissela, povest, 28 Din. vez 40 Din. — Pierre L'Emite: Deklica z odprtimi očmi, povest, broš 30 Din. vez 42 Din. — Biggers: Kilačeva papiga, povest, svoja očrta, povest, broš 35 Din. vez 45 Din. — Verne Jules: 20.000 milj pod morjem, povest, broš 32 Din. vez 42 Din. — vez 40 Din.

Dnevno sveže najfinejše čajno pecivo, torte, bonboni, bonboniere itd. itd.

★

Po naročilu najrazličnejše specialitete, najprikladnejše za godove in vse druge svečanosti!

Slaščičarna Adolf Pelicon

Ljubljana, Wolfova ulica 14

p. n. občinstvu v mestu in na deželi vladno sporoča, da je svojo, že znano renomirano slaščičarno znatno razširila, povečala in v higijeničnem oziru najmodernejše opremila.

Svoje cenjene odjemalce bo, kakor doslej, skušala tudi v bodoče **tu** in v podružnici **Kongresni trg 18**, najboljše postreči z najfinejšimi slaščicami, izdelanimi po lastnih receptih.

Mleko, kava, ekspres-čaj, čokolada!

★

Hladne pijače!

★

Postrežba solidna! Cene zmerne!

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pletilna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Šofer

kavcije zmožen, izkušen mehanikar in kurjač — išče službo. Naslov v upravo »Slovenca« pod št. 9911. (a)

400 Din

nudim, kdor mi preskrbi primerno službo. Naslov v upravo »Slovenca« pod št. 10001. (a)

Mlado dekle

vajena nekoliko v kuhinji, išče službo pri majhni družini. Ponudbe v upr. »Slovenca« pod št. 9999. (a)

Službodob

Pekovski pomočnik

mlad, se takoj sprejme. Naslov v upravo »Slov.« pod št. 9939. (b)

Natakarja

poštenega, abstinenta, ki je služil v večjih podjetjih, išče z nastopom 15. septembra veliko restavracijsko podjetje. Pismene ponudbe z življenjskim opisom na upravo »Slovenca« pod »Natakar« št. 9985. (b)

Gospodično

izvežbano v kavarniški stroki, išče odlično podjetje. Samo pismene ponudbe z življenjskim opisom pod »Kavarniška stroka« št. 9986 v upravo »Slovenca«. (b)

Mikserja

spretnega, izvežbanega — išče veliko podjetje. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Mikser« št. 9987. (b)

Prodajalko

izučeno v delikatesni trgovini, prikupne zunanjosti, ki bi znala odjemalce točno in hitro postreči, išče veliko podjetje. Pismene ponudbe z življenjskim opisom pod »Prodajalka« št. 9988 na upravo »Slovenca«. (b)

Mehaničarja

srednjih let, izučenega, ki se zelo dobro razume na svoj posel, z dobrimi spricavali, išče veliko podjetje. Samo pismene ponudbe pod »Mehaničar« št. 9989 na upravo »Slovenca«. (b)

3 pek. pomočnike

mlajše, sprejemem za raznašanje peciva. — Maks Lempl, Cerkle pri Kranju. (b)

Pouk

Šoferska šola

E. Čeh (bivši Camernik, v. šoferska šola) Ljubljana, Dussjaka c. 36. Šola za poklicne šoferje in amaterje. Prospekti in polnamila zastoj in franko.

»Gymnasium«

Lazarevičeva 7 (poleg Excelsiora), Beograd — pripravlja dopisnim potom v službi zaposlene po metodi. Samouk za gimnazijo. Šola, internat. Prospekti brezplačno. (u)

Šoferska šola

I. Gaberčič, bivši komisar za šoferske izpite, Slomškova ulica. Garaža Stupica.

Dijaki

Učiteljica

sprejme dve dijakinji v vestno oskrbo. Klavir na razpolago. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 9633. (D)

Dijake

se sprejme na stanovanje z vso oskrbo in hrano po zmerni ceni. Vrt na razpolago. Privoz 14. (D)

Dva dijaka (-inji)

sprejemem na stanovanje z vso oskrbo. Florjanska št. 9 — Sever. (D)

Dijaka (-injo)

sprejemem na brezplačno stanovanje v svrhu instrukcije. Predovičeva ul. št. 23, Moste. (D)

Sobo s hrano

za dijaka (-injo) - odda učiteljska družina, klavir, nemška konverzacija. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 10004. (D)

Dijaka

sprejemem v vso oskrbo. Uporaba klavirja. Središče mesta. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 10003. (D)

Dva dijaka

mlajša — se sprejmeta v dobro oskrbo. Miklošičeva cesta 7-II. Lukež. (D)

Tretješolcu realke

nudim hrano in stanovanje poleg svojega sina tretješolca za 320 Din. Nemška konverzacija. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 10000. (D)

Dijakinja

srednje ali visoke šole dobi brezplačno opremljeno sobo, da bo pomagala pri učenju dijakinji prve gimnazije. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Instrukcije« št. 9994. (D)

Dva dijaka

od 14 do 16 let se sprejmeta na hrano in stanovanje. Kopalnica na razpolago v novi vili. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor. (D)

Dijake

sprejme mala družina na dobro oskrbo poceni. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10021. (D)

Lepa soba

z vso oskrbo se odda dvema dijakoma. Dr. Krekova 10, blizu koroškega kolodvora. Studenci, Maribor. (D)

Dijak z dežele

dobi stanovanje. Maribor, Mlinska 18, pritličje, desno. (D)

Stanovanja

Opremljeno sobico

poseben vhod, elektrika, takoj oddam solidni osebi. Rimska c. 3, pritličje. (D)

Stanovanje

komfortno, dvo-, tri-, štiri- in petosobno, z vrtom, takoj oddam. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 10008. (E)

Stanovanje

treh sob, s kopalnico in pritliklami se odda za november. Mirje, Vrstoškova ulica 6. (E)

Elegantno sobo

strogo separirano in novo, opremljeno event. z vso oskrbo, oddam na Mirju, Marmontova 27. E

Vnajem

Dva lokala

primerna za trgovino, pisarno ali delavnico — se takoj odda v sredini mesta. Naslov v upravi »Slovenca« št. 9819. (E)

Lep trgovski lokal

s postranskimi prostori se takoj odda. Vprašati: Pisarna dr. Luckmanna, Ljubljana, Gradišče 4. (E)

Poizvedbe

Moško kolo

mi je bilo ukradeno dne 16. t. m. iz veže Trgovske zbornice, znamke »Cosmos Steyer«, tovarniška št. 74519, št. na tablici 1337. Kdor ga najde, dobi 200 Din nagrade. — Fran Pogačnik, Ljubljana, Tyrševa (Dunajska) št. 67. (E)

Posvetva

Novo vilo

petstanovanjsko, moderno urejeno, z velikim vrtom, prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10007. (P)

Dvostanovanjska hiša

s 1000 m² vrta, v predmestju Ljubljane ugodno naprodaj. Plačilo: Četrť gotovini, ostalo s hipoteko. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9965. (P)

Nova hiša z vrtom

v Ptuj naprodaj. Plauc, Maribor. (P)

Kupimo

Železna stružnica

dobro ohranjena se kupi. Izve se v upravi »Slovenca« pod št. 9975. (K)

Bukova drva in oglje

kupi Uran Franc, Ljubljana — Pražakova 8. (K)

Srebrne krone

stare zlate in srebre kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN - Ljubljana, Rirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Inserati

v »Slovencu«

imajo največji uspeh

Kadar pridete v Zagreb, pojdite kositi v priljubljeno

„MENZO JELAČIĆ“

Jelačićev trg št. 15, dvorišče, ki ima prikupno vrtno teraso in je znana po svoji meščanski kuhinji. Izdaten menu sestoji iz treh jedi in stane 10 dinarjev

Lastnik RETTIG

Prodamo

Otroški voziček

na peresih, globok, zelo dobro ohranjen, prodam. Naslov: Svetčeva ulica 4, Pod Rožnikom. (I)

Nogavice, rokavice,

robce, perilo, torbice, kravate nizke cene samo pri PETELINC-u Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika.

Imamo takoj

za prodati:

strešno opeko, leseno strešno konstrukcijo, lončene peči, vrata, okna, štedilnike, klosetne naprave, vodovodni material itd. — Vprašati pri Strojnih tovarnah in li-varnah d. d., Ljubljana, kjer je material tudi na ogled.

VINA

Za težko delo Vam z dobrim vinom postreže

Centralna vinarna

v Ljubljani

Psičke

volčjake, čiste pasme, 6 tednov stare, proda Kolinska tovarna d. d. (I)

Specialno izbiro

modnih hlač in pumparc dobiti najceneje pri Preskerju, Sv. Petra c.

Kavarna

na jako prometnem kraju v Ljubljani, se proda. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Kavarna« št. 9781.

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam tudi v veliki izbiri naugodno in naiceneje tvrdka Karl Prelog. Ljubljana. Židovska ulica in Stari trg. (I)

Semensko

pšenico

zanesljivo kaljivo nudi po najnižjih cenah tvrdka

A. Volk

Ljubljana, Resljeva c. 24

Blačajno National

— tiska 999.90 Din, stroj za rezanje šunke in klobas, avtomatično Univerzalno tehniko — prodam. Plauc, Maribor. (I)

Obrt

Posteljne mreže

izdeluje na lesenih in železnih okvirjih naiceneje in iste sprejema v popravilo Alojz Andlovic, Komenskega 34, Ljubljana. t

SLADKOR

kristal kg Din 12:45
kocke " " 14:20
prah " " 14:20

postavno kolodvor Zagreb, plačljivo naprej preko špediterja ELIAS I LAH, ZAGREB, ček. račun št. 35.611.

Skladišče

izvenkartelskega sladkorja

I. Bogdanović, Zagreb, Ilica 38a

Telefon 78-30

Specijelni entel oblek, ažuriranje, predtisk najhitrejša postrežba — najfinejše delo pri

Matek & Mikeš, Ljubljana

polet hotelski štrukeli

Vezenje raznovrstnih monogramov, perila, zaves, pregrinjaj, entlanje, izdelovanje gumbic. Velika izbira predtiskanih žen ročnih del. Vse del najmodernejše ureditve podjetja — najnižje cene.

✠ Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec, da je po volji Vsemogočnega umrl in bil rešen hudega trpljenja naš ljubljani soprog, predobri oče, brat, stric, nečak in svak, gospod

HERMAN DEISINGER

danes ob četrti na 3 popoldne v starosti 51 let.

Pogreb predražega pokojnika se bo vršil v četrtek ob 4 popoldne iz mrtvaške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 29. avgusta 1933.

Pavla, soproga, Niko, sin — in ostalo sorodstvo.

Franca Plevnika

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši jutri v sredo, dne 30. avgusta ob pol 4 popoldne iz hiše žalosti Bleiweisova cesta 1 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 29. avgusta 1933.

Globoko žalujoča rodbina PLEVNIK.

Podpisani naznanjam v svojem imenu kot v imenu faranov, da je Vsemogočni danes ob pol 3 zjutraj poklical k sebi svojega zvestega služabnika

FRANCETA TRAVEN

škoč. duh. svetnika in župnika v Sodražici.

Pogreb prečastitega gospoda bo v četrtek 31. avgusta ob 10 dopoldne na farno pokopališče v Sodražici.

Sodražica, dne 29. avgusta 1933.

Franc Starman, kaplan.

HRANILNICA IN POSOJILNICA V SODRAŽICI naznanja žalostno vest, da je njen ustanovitelj in načelnik, prečastiti gospod

Franc Traven

škoč. duhovni svetnik in župnik

v torek zjutraj ob pol 3 mirno in udano zaspal v Gospodu.

Bog mu bodi plačnik za njegovo zvesto in požrtvovalno delo!

V Sodražici, dne 29. avgusta 1933.

Načelstvo in nadzorstvo.